

یوحنا روایت اتمش ائجئل

موقدمه

ائسانلار دائم سوروشورلار: عئسا کئمدئر؟ نه اوچون اونا تارینین اوغلو دینلئر؟ عئسانین محبتله دولو بو شاگردی یوحنا، عئسانین حقیقی شخصیتینی بو ائجئلده گؤز قاباغینا قویور. یوحنا، او بئری شاگردلردن داها چوخ عئسا ائله زامان کچیرتمئشدی، بو سببدن ده هامیدان چوخ قادردئر کی، اؤز اوستادینی حقیقی بئر شکئلده توصیف اتسئن. یوحنا، روایت اتدئی بو ائجئلده، عئسانین تاری ائله اولان رابطه سئنی بسئط و عئرفانی بئر دئلده بیان ادئر.

کتابین مضمونو:

عئسا تارینین کلمه سی دئر ۱:۱-۱۸

تعمئد ورن یحیانین شهادتی و عئسانین ائلك شاگردلری ۱:۱۹-۵۱

عئسانین خئدمتی ۱:۲-۵۰:۱۲

عئسانین اورشلئمه کی آخیر گونلری ۱:۱۳-۴۲:۱۹

رئبن دئرئلمه سی و ائسانلارا گؤرونمه سی ۱:۲۰-۳۱

رئبن جلئلده گئنه گؤرونمه سی ۱:۲۱-۲۵

ائىسان اولوب آراميزدا ساكنين اولدو* و
بئز اونون جلاليني گوردوك، آتائين يگانه
اوغلونون جلاليني. او، فيض و حقيقتله دولو
ائدى.

۱۵ يحيا اونون حاقيندا شهادت وئرى. و
نئدا ادب: «بودور او ددئيم آدام، مندن سونرا
گلن آدام كي، مندن موقدمدئر. چونكى من
اولماميشدان، او وار ائدى.»

۱۶ اونون دولولوغودان هاميميز فيض اوستونه
فيض آلدیق. ۱۷ شريعت موساين واسطه سئله
ورئلمئشدى. فيض و حقيقت عئسا مسئحن
واسطه سئله اولدو. ۱۸ كئمسه تاريني هچ بئر
زaman گورمه يئب. آتائين قوجاغيندا اولان يگانه
اوغول اونو تانيتدى.

يحيانين شهادتى

۱۹ و بودور يحيانين شهادتى، او زaman
كى، يهودئر* اورشلئمدن كاهنلرله
لاولئلى لرى اونون يانينا گوندرئر كي، اوندان
سوروشسونلار: «سن كئمسن؟»

۲۰ يحيا آچيقجا ائقرار اتدى. او ائقرار اتدى
كى، «من مسئح* دئيلم.»

۲۱ اونلار سوروشدولار: «بس كئمسن؟ انليا؟»
ددى: «دئيلم.»

«— آيا او پيغمبرسن؟»*

جاواب وردى: «دئيلم.»

۲۲ اوندان سوروشدولار: «بس كئمسن؟ اؤز
حاقيندا نه ديئرسن كي، بئزى گوندرئرله
جاواب آپاراق؟»

۲۳ يحيا جاواب وردى: «نجه اشعيا پيغمبر

كلمه ائسان اولدو

باشلانيشدا كلمه* وار ائدى، كلمه
تارينين يانيندا ائدى، و كلمه تارى
ائدى. ۲ او، باشلانيشدا تارينين يانيندا ائدى.
۳ هر شى اونون واسطه سئله ياراندى و
اولموش اولانلاردان هچ بئرى اونسوز
اولمادى. ۴ اوندا حيات وار ائدى و او
حيات ائسانلارا نور ائدى. ۵ او نور
قارانليقتا پارلايير. اما قارانليق اونا ظفر
تاپماييب.

۶ تارى طرفندن گوندرئلئش بئر كئشى
وار ائدى، آدى يحيا. ۷ او، شاهد ائدى و
نور حاقيندا شهادت ورمك اوچون گلدى
كى، اونون واسطه سئله بوتون ائسانلار
ائمان گئترسئلر. ۸ او اؤزو، او نور دئتلدى.
او آنجاق اونون اوچون گلدى كي، او نور
حاقيندا شهادت ورسن.

۹ او حقيقي نور ائدى كي، دونيايا گلئب
بوتون ائسانلارى ائشيقلانديرير. ۱۰ او،
دونيا ائدى و دونيا اونون واسطه سئله
ياراندى، اما دونيا اونو تانيمادى. ۱۱ اؤزونوكولرئن
يانينا گلدى، اما اؤزونوكولر ده اونو قبول
اتمهدئلر. ۱۲ لاكئن اونو قبول ادنلرئن
هاميسينا، اونون آدينا ائمان گئئرلرله بو حاقى
وردى كي، تارينين اوولادلارى اولسونلار.
۱۳ قانداق دوغولموش اوولادلار يوخ، نفسن
ائسته دئئنندن دوغولموش اوولادلار يوخ،
ائسانين ائراده سئندن دوغولموش اوولادلار
يوخ، اونلار تاريدان دوغولدولار. ۱۴ و كلمه

۱:۱ كئتابين اصل دئلى يونانى ده كلمه سؤزو «لوگوس» گلئب كي، «عقل» معناسى دا وار.

۱۴:۱ و يا «چاديريني قوردو.»

۱۹:۱ مقصد يهودئرلرئن ريشى

۲۰:۱ مقصد يهودئرلرئن وعدهسى ورئلمئش پادشاه و قورتاريجيسى دير.

۲۱:۱ مقصد او پيغمبردئر كي، تئننيه ۱۵:۱۸ و ۱۸ ده دئئلر و يهود خالقى اونون ظهور اده جيئننه ده ائنانميشدى.

عئسانين ائلك شاگرتلری

۳۵ او گونون صاباحی، یحیا گئنه شاگرتلرئینن ائکئسی ائله دورموشدو. ۳۶ و عئسا گزئرکن، یحیا اونو گزروب ددی: «بودور تارینین قوزوسو!» ۳۷ او ائکی شاگرتد اونون ددئینی اشدئب عئسانین دالینجا گئتدئر.

۳۸ عئسا دؤنوب اونلارین اؤز دالینجا گلمکئرئنی گؤردو و ددی: «نه اختاریرسینیز؟» اونلار اونا ددئرلر: «رایی (یعنی اوستاد)، هارادا منزئل ادئسن؟»

۳۹ عئسا اونلارا ددی: «گلئن، گؤرئسنئز.» بلهجه اونلار دا گلئب عئسانین هارادا منزئل اتدئیننی گؤزدولر و او گون اونونلار قالدیلار. گونون اونونجو ساعاتی ائدی.*

۴۰ او ائکی آدمادان بئری کی، یحیانین سؤزلرئنی اشدئب عئسانین دالینجا گتمئشدی، شمعون بطروسون قارداشی آندریاس ائدی. ۴۱ بو، اول اؤز قارداشی شمعونو تاپیب اونا ددی: «بئر مئحی تاپمیشیق.» ۴۲ آندریاس شمعونو عئسانین یافینا گتئردی. عئسا اونا باخیب ددی: «سن یونا اوغلو شمعونسان. سن کئفا* چاغیریلماقسان.»

عئسا فئلئپوس و نئناعئلی چاغیریر

۴۳ او گونون صاباحی عئسا ائستهدی کی، جئلله گئسن. و فئلئپوسو تاپیب اونا ددی: «دالیمجا گل.» ۴۴ فئلئپوس دا آندریاس و بطروسون شهری بیتصیدادان ائدی. ۴۵ فئلئپوس نئناعئلی تاپیب اونا ددی: «بئر موسانین تؤوراتیندا یازیلدیغی و پیغمبرلرن اوندان سؤز اتدئی آدمای تاپمیشیق، یوسف اوغلو ناصئرهلئ عئسانی.»

دئیب، من چؤلده جار چکن بئرئینن سسییم کی، دئیر: «رئین یولونو دوز ادئن.»* ۲۴ اونلار فرئسئلر طرفئندن گؤندئرلمئشئلر. ۲۵ و اوندان سوروشوب ددئلر:

«اگر نه مستحسن، نه ائلیاسان، نه ده او پیغمبرسن، بس نه اوچون تعمئد ورئرسن؟» ۲۶ یحیا جاواب ورئب ددی: «من سو ائله تعمئد ورئرم، آما آرانیزدا بئری دورور کی، اونو تانیمرسینیز. ۲۷ او، مندن سونرا گلن هممن او آدمدیر کی، اونون آیاق قابیسینین باغینی دا آچماغا بله لایق دئئل.»

۲۸ بو احوالات اوردون چایینین او تاینیدا، بیتعنیدا، یحیانین تعمئد وردئی یرده باش وردی.

عئسا، تارینین قوزوسو

۲۹ او گونون صاباحیندا، یحیا عئسانین اونون یانینا گلمه سئنی گؤرنده ددی: «بودور تارینین قوزوسو! دونیانین گوناھینی اورتادان قالدیران! ۳۰ بودور او کی، اونون حاقیندا دمئشئدم؛ مندن سونرا بئر آدم گلر کی، مندن موقدم اولوب. چونکی من اولمامیشدان، او وار ائدی. ۳۱ من اوزوم ده اونو تانیمردیم، آما بونون اوچون گلئب سودا تعمئد ورمهیی باشلادیم کی، او اوزونو ائسرائیله ظاهر اتسن.»

۳۲ یحیا شهادت ورئب ددی: «موقدس روحو گؤرموشم کی، گؤیدن گؤیرچئن شکلئنده ائتر و اونون اوستونه قونور. ۳۳ اونو تانیمردیم. آما سو ائله تعمئد ورمک اوچون منی گؤندلرن، منه دمئشدی: «کئمن اوستونه روحو انئب قالدیغینی گؤره سن، موقدس روحلا تعمئد ورن او اوزودور.» ۳۴ و من گوروب شهادت ورمئشم؛ بودور تارینین اوغلو!»

۲۳:۱ اشعیا ۴۰:۳

۳۹:۱ گون اورتادان سونرا تخمئن ساعات دؤرد.

۴۲:۱ آرامی دئلئنده کئفا سؤزو «داش» معناسیندادیر کی، یونانی دئلئنده اولان بطروس کلمه سی ائله هم-معنادیر.

هر بئریسی ائکی یا دا اوچ اولچو سو توتوردو.
۷ عئسا خندمت ادنله ددی: «کوپلری سو

ائله دولدورون.»

۸ و اونلار کوپلری اغیزلارینا قدر دولدوردولار.
عئسا اونلار ددی: «ائندی اونلاردان چکن
و ضیافت ریئسئنه آپارین.» اونلار دا چکئب
آپاردیلار.

۹ ضیافت ریئسی بو شرابین هارادان
گلدئیئنی بئلمئردی، آنجاق سویو چکن
خندمتچلر بئلدنلر. شرابا دؤنموش سویو
دادیب، بیی جاغیردی. ۱۰ و اونا ددی: «هر
کس اول اولندان سونرا یاوا شرابی. سن بو لاپ
یاخشی شرابی ائندئیه کئمی ساخلاییسان!»

۱۱ بو، عئسانین مؤجوزهلرئین باشلانیشی
ائدی کی، جلئئن قانا کئندئنه ادئب بلهجه
جلالینی ظاهر ائدی. و شاگئردلری اونا
ائمان گئتدیلر. ۱۲ اوندان سونرا، عئسا آناسی،
قارداشلاری و شاگئردلری ائله بئرلئکده
کفرناحوما گئدی. اما اورادا آنجاق بئر نهچه
گون قالدی.

عئسا آلیش-ورئش ادنلری معبدن قوورو

۱۳ یهودلرئین پاسخا بایرامی یاخینلاشیردی.
و عئسا اورشلئمه گلدی. ۱۴ و معبدده اؤکوز،
قویون، گؤیرچئن ساتانلار، و صرافلیغا
اوتوران صرافلاری گؤردو.

۱۵ ائپلردن بئر قامچی دوزلدئب اونلارین
هامیسینی، قویونلاری و اؤکوزلری ائله
برابر معبدن قوودو. صرافلارین پوللارینی
دا داغیدیپ، مئزلرئنی چوئردی. ۱۶ و
گؤیرچئن ساتانلارا ددی: «بونلاری بورادان
گؤتورون. آتامین اوئنی آلیش-ورئش اوئنه
دؤندرمه یئن.»

۴۶ تهناعئل اونا ددی: «مگر ناصئره دن ده
یاخشی بئر شی چیخار؟!»

فئلئپوس اونا ددی: «گل، اوزون گؤرا!»

۴۷ عئسا تهناعئلئن اونون یانینا گلمه سئنی
گؤرنده، اونون حاقیندا ددی: «بودور ائچئنده
خئیله سی اولمایان حقتقی بئر ائسرائیل لی!»

۴۸ تهناعئل اونا ددی: «سن منی هارادان
تانی ییرسان؟»

عئسا اونا جاواب ورئب ددی: «فئلئپوس
حله چاغیرمامیش، سنی انجئر آغاجینین
آلتیندا اولاندا گؤردوم.»

۴۹ تهناعئل اونا ددی: «اوستاد، سن تارینین
اوغلوسان! سن ائسرائیلئن پادشاهی سان!»

۵۰ عئسا اونا جاواب ورئب ددی: «آیا او
سبیدن ائنائیرسان کی، سنی انجئر آغاجینین
آلتیندا گؤردویومو ددئم؟ بونلاردان داها
بؤیوک شیلر گؤره جکسن.»

۵۱ عئسا اونا ددی: «دوغرو سونو سئزه
دئتم: گؤی اورتاسینین آچیلدیغینی و انسان
اوغلونون اوستونه تاری ملکلرئینن قالخب
اندئکلرئنی گؤره جکسنئز.»

عئسا سویو شرابا دؤندئر

۲ اوچونجو گون جلئئن قانا کئندئنه بئر
توی وار ائدی و عئسانین آناسی دا اورادا
ائدی. ۲ عئسا دا شاگئردلری ائله بو توپا
چاغیرلیمیشدی. ۳ شرابین اسئتک گلدئی زامان،
عئسانین آناسی اونا ددی: «شرابلاری یوخدور.»
۴ عئسا آناسینا ددی: «منئمله ائشئن
اولماسین آنا، منئم واختیم حله یتشمه یئب.»
۵ آناسی خندمت ادنله ددی: «سئزه نه دسه،
اونو ادئن.»

۶ یهودلرئین طهارت عادتئنه گؤره، سو
اوچون اورادا آلتی داش کوپ* وار ائدی و

سنه ديثرم؛ كئسمسه تزه‌دن دوغولمايىنجا،
تارينين پادشاهليغيني گۆره‌بئلمز.

۴ نئقودئموس اونا ددى: «بئر آدام قوجا
ائىكن نجه تزه‌دن دوغولا بئلر؟ مگر اولار
كى، آناسينين قارنينا گئرب ائىكئنجى دفة
دوغولسون؟!»

۵ عئسا جاواب وردى: «دوغروسونو سنه
ديترم؛ كئسمسه سودان و موقدس روحدان
دوغولمايىنجا، تارينين پادشاهليغينا گئره بئلمز.
۶ جئسمدن دوغولان، جئسمدئر. روحدان
دوغولان، روحدور. ۷ عئجوب اتمه كى، ددئم؛
تزه‌دن دوغولمايىنيز لازيمدير. ۸ يل ائسته‌دئى
يرده آسر. اونون سسئنى ائشه‌رسن، اما هارادان
گلب هارايلا گئدئىنى بئلمزسن. روحدان
دوغولموش آدام دا بله‌دئر.»

۹ نئقودئموس جاواب ورتب اونا ددى: «بو
شيلر نجه ولا بئلر؟»

۱۰ عئسا جاواب ورتب اونا ددى: «سن
ائسرائىلئن موعلئمى اولان حالدا، بو شيلرى
بئلمزسن؟! ۱۱ دوغروسونو سنه ديثرم؛ بئر
بئلدئىئمىزى ديثرك، گۆردويموزه شهادت
ورثرك و بئزئم شهادتئممىزى سئز قبول
اتمىرسئئز. ۱۲ يره عاييد اولان شيلرى سئزه
ديترم، ائنانمىرسينىز. گۆيه عاييد اولان شيلردن
دانيشسام، نجه ائناناجاقسينىز؟! ۱۳ گۆيدن
ائمش ائسان اوغلودان باشقا هئچ كئم گۆيه
چيخمايىب ۱۴ و نجه كى، موسا چۆلده ائلالنى
يوخارى قالدردى،* ائسان اوغلو دا بله‌جه
يوخارى قالدريلمالى دير كى، ۱۵ اونا ائمان
گئئرن هر كس هلاك اولمايىب، ابدى حياتى
اولسون. ۱۶ چونكى تارى دونيانى اله سؤدى
كى، اوز يگانه اوغلونو فدا اتدى. اونا گۆره
كى، اونا ائمان گئئرن هر كس هلاك اولمايىب،

۱۷ اونون شاگئردلرى خاطيرلاديلار كى،
يازىليپ: «سئن اوتن اوچون اولان قيرتئم منى
يانديريپ تۆكر.»*

۱۸ يهودئلر* اونا ددئلر: «نه مۆجوزه بئزه
گۆرسدئرسن كى، بله ادئرسن؟»

۱۹ عئسا جاواب ورتب اولارا ددى:
«بو معبدى ييخين. اوچ گونده اونو آياغا
قالديرارام.»

۲۰ يهودئلر ددئلر: «بو معبدئن بئنا ادئلمه‌سى
قيرخ آلتى ائل چكئب و سن اونو اوچ گونده
قالديراجاقسان!»

۲۱ حال بو كى، عئسا معبد دمكه اوز بدئئندن
دانيشيردى. ۲۲ اۆلوردن دئرئلندن سونرا،
شاگئردلرى عئسانين بو دئئىنى خاطيرلاديلار
و موقدس كئتابا و عئسانين دئئى سۆزلره
ائمان گئئردئلر.

۲۳ عئسا پاسخا بايراميندا اورشلئمده اولاندا،
چوخ آدمالار اونون اتدئى مۆجوزه‌لرى
گۆروب اونا ائمان گئئردئلر. ۲۴ اما عئسا اولارا
اعتماد اتمىردى، چونكى بوتون ائسانلارى
تانى ييردى. ۲۵ اونون ائسان حاقيندا هئچ
كسئن شهادتئنه احتياجى يوخ ائدى. چونكى
ائسانين ائچئنده نه اولدوغونو بئلردى.

عئسا و نئقودئموس

۳ فرئسئلردن نئقودئموس آدلى بئر
يهود ريئسى وار ائدى. ۲ بو آدام
گجه عئسانين يائينا گلب اونا ددى: «اوستاد،
بئر بئلئرك كى، سن تارينين طرفئندن
گۆندئرئلمئش بئر موعلئمسئن. چونكى هئچ
كس سن اتدئىن علامتلىرى گۆرسه‌ده بئلمز،
مگر تارى اونولا اولسون.»
۳ عئسا جاوايىندا اونا ددى: «دوغروسونو

ايندى بو شادلىق كامل اولوبدور. ۳۰ او گرک آرتسين، اما من گرک اسكىلم.
 ۳۱ يوخاري دان گلن هاميدان اوستوندور. دونيادان اولان دونيانيكى دير و دونيادان دانيشار. گويدن گلن هاميدان اوستوندور.
 ۳۲ او گوردويونه-اشئدئئنه شهادت ورنر، اما هچ كيم اونون شهادتنى قبول اتمز. ۳۳ اونون شهادتنى قبول ادن آدم تارينين دوغرو اولدوغونا مؤهور باسيب. ۳۴ تارى طرفئندن گؤندرئلمئش آدم تاري دانيشار. چونكى تارى موقدس روحو اولچو ائله ورمز. ۳۵ آتا اوغولو سوئر و هر شىي اونون اخختياريندا قويوب. ۳۶ اوغولا ائمان گئرهئن ابدى حياتى وار، اما اوغولدان اطاعت اتمه ين آدم حيات گؤرمه يه جك، لاكئن تارينين قضىي اونون اوستونده قالير.»

عئسا و سامئرهللى آرواد

۴ فرئسنلر ائشئدئرلر كى، عئسا يحيادان داها چوخ آدمالارى شاگئرد ادب تعمئد ورنر. ۲ حال بو كى، تعمئد ورن عئسا ديئلدى، اونون شاگئردلرى ائدئلر. ۳ رب بونو بئلدئكدكه يهودئيه وئلايتنى ترك ادب گئنه جلئله گئدى.
 ۴ و سامئر ده دئياريندان كچمه لى ائدى. ۵ اونون اوچون ده سامئرهنن سوخار آدلى بئر شهرهنه گئلى؛ او يرئن ياخينليغيغا كى، يعقوب اؤز اوغلو يوسفه ورمئشدى. ۶ يعقوبون قويوسو اورادا ائدى. عئسا يولون يورغولوغونان بو قويونون يانيندا اوتوردو. تخمئن گونون آلتينجى ساعاتى ائدى.*
 ۷ سامئرهللى بئر آرواد سو چكمك اوچون اورايا گئلى. عئسا اونا ددى: «منه سو ورن، ائچئم.» ۸ شاگئردلرى يمك آلماق اوچون شهره گتمئشدئلر.

ابدى حياتى اولسون. ۱۷ چونكى تارى اوغلونو گؤندرمه دى كى، دونياني موخاكئمه اتسئن. گؤندردى كى، دونيا اونون واسطه سنله نئجات تاپسين. ۱۸ اونا ائمان گئئنر آدم محكوم اولماز. اونا ائمان گئتمه ين اله ائندئدن محكوم اولوب، چونكى تارينين يگانه اوغلونا ائمان گئتمه يئب. ۱۹ و حؤكم بودور؛ نور دونيايا گئلى، اما انئسانلار قارائليغى نوردان داها آرتيق سودئلر، چونكى عمللرى پئس ائدى. ۲۰ چونكى پئس ائشلر گؤرن هر آدم نوردان نفرت ادر و اونا ياخين گلمز، مبادا ائشلرى آشكار اولسون. ۲۱ اما حقيقتله ياشايان آدم نورا ياخين گلر كى، عمل لرئنن تاري دان اطاعت ادهرك يرئنه يتئشدئيى آشكار اولسون.»

عئسانين باره سنئده يحيانين شهادتى

۲۲ بوندان سونرا عئسا و شاگئردلرى يهودئيه دئيارينا گئلدئلر و عئسا بئر مودت اونلارلا اورادا قاليب تعمئد ورنردى. ۲۳ يحيى دا سالمئن ياخينليغيغا، عينوندا تعمئد ورنردى. چونكى اورادا سو چوخ ائدى. و خالق گئلب اوندان تعمئد آليرديلار. ۲۴ يحيى حله زئندان ساليئماميئشدى. ۲۵ طهارت حاقيندا يحيانين شاگئردلرى ائله بئر يهودى آراسيندا موباحئنه دوشدو. ۲۶ و اونلار يحيانين يانينا گئلب اونا دئئلر: «اوستاد، اوردونون او بئرى تاييندا سنئله اولان و حاقيندا شهادت ورنئين آدم، اؤزو تعمئد ورنر و هامى اونون يانينا گلر.»
 ۲۷ يحيى جاواب ورنب ددى: «ائسان هچ بئر شىي آلا بئلمز، مگر گويدن اونا ورنئلمئش اولسون. ۲۸ سئز اؤزونوز شاهئدسئئنز كى، ددئم؛ من مسئح ديئل، اما اوندان قاباق گؤندرئلمئشم. ۲۹ گلئن آلان، بى دئر. اما بيئن يانيندا دوران و اونا قولاق آسان دوستو، اونون سسئندن چوخ سيوئر. من ده بله سوئنترم و

۲۱ عئسا اونا ددی: «آرود، منه ائنان. او واخت گلتر کی، آتایا نه بو داغدا نه ده اورشلئمه عبادت اده جکله. ۲۲ سئز بئلمه دئیئنزه عبادت ادرئسنئز، بئر بلدیئمئزه عبادت ادرئک. چونکی نجات یهودئلردن گلتر. ۲۳ آما او واخت گلتر، اله گلئبدر ده کی، دوغرو عبادت ادرئلر، آتایا روحدا و حقیقتده عبادت اده جکله. آتا اوزونه بله عبادت ادرئلر آختاریر. ۲۴ تاری روحدور و اونی عبادت ادرئلر، اونا روحدا و حقیقتده عبادت اتمه لی دئرلر.»

۲۵ آرود اونا ددی: «بئلمر کی، مسیح گلتر، او کی، اونا خیرئستوس دئرلر. او، گلدئی زامان، هر شئی بئزه آجیقلایاجاق.»

۲۶ عئسا اونا ددی: «من همن اوپام کی، سئتنله دانیشرام.»

۲۷ بو آرادا عئسانین شاگردلری ده گلدئلر و اونی بئر آرودالا دانیشماقدا گورنده تعجب و اتدئلر. آما هچ بئرئسی «نه ائسته یئرسن؟» یا ائنگی «نه اوچون اونولا دانیشرسان؟» سوروشمادی. ۲۸ او زامان سامئره لی آرود کوزه سئنی قویوب شهره قاییتدی و خالقا ددی: ۲۹ «گلئن، او آدمی گورون کی، گوردیوم ائشرئن هامیسینی منه ددی. آیا او مسیح دیر؟» ۳۰ خالق شهردن ائشه چیخب، اونون یانینا گلمه یه باشلادی.

۳۱ بو آرادا شاگردلری اوندان خواهش اتدئلر: «اوستاد، بئر آز چورک یه.» ۳۲ آما عئسا اونلارا ددی: «منم یمک اوچون یئنه جه یئم وار کی، سئزن اوندان خبرئتنز یوخدور.»

۳۳ شاگردلری بئر بئرلرئنه ددئلر: «مگر کئمه اونا یمک گئرب؟»

۳۴ عئسا اونلارا ددی: «منم یئنه جه یئم، منی گوندره نئن ائسته دئیینی یرئنه یترمک و اونون ائشنی تاماملا ماقدیر. ۳۵ آیا سئز دمئرسئنز

۹ سامئرهلری آرود اونا ددی: «سن یهودئسن، من سامئرهلری بئر آرود. نجه اولور کی، سن مندن سو ائسته یئرسن؟» چونکی یهودئلر سامئرهلرله قاتیشمازلار.*

۱۰ عئسا جاواپیندا اونا ددی: «اگر سن تارینین بخشئشنی بئلئردن، اگر "منه سو ور ائچم" دئیئن کئم اولدوغونو بئلئردن، سن اوندان ائستردن و او سنه حیات سویونو وئردی.»

۱۱ آرود اونا ددی: «آغا، سو چکمک اوچون دولچا یوخوندور، قویو دا درئندئر. بله جه هارادان بله بئر حیات ورن سویون وار؟» ۱۲ مگر سن بو قویونو بئزه ورن آتامیز یعقوبدان دا بئویکسن کی، هم اوزو بو قویودان ائچئردی، هم ده اوغوللاری و مال حیوانلاری؟»

۱۳ عئسا جاواب ورنب اونا ددی: «بو سودان ائچن هر کس گئنه سوسوز اولاجاق. ۱۴ آما من ورن سودان کئمه ائچسه، اصلا سوسوز اولماز. من ورن سو اونون ائچئننده قایناپان بئر بولاق اولار کی، اونا ابدی حیاتی وئر.»

۱۵ آرود اونا ددی: «آغا، بو سویو منه ور کی، سوسوز اولماییم و سو چکمک اوچون بورایا گلمه یئم.»

۱۶ عئسا اونا ددی: «گت، آرئنی چاغیر و بورایا گل.»

۱۷ آرود جاواب وردی: «آرئم یوخدور.»

عئسا اونا ددی: «آرئم یوخدور دمکده دوغرو دیرسن. ۱۸ چونکی بش کئشه آره گدئسن و ائندی سئتنله یاشایان آدم آرئن دیرل. ددئین سؤز دوغردور.»

۱۹ آرود عئسایا ددی: «آغا، گورورم کی، سن بئر پیغمبرسن. ۲۰ بئرئم آتالاریمیز بو داغدا عبادت ادرئلر. آما سئز یهودئلر دیرسئسنز کی، عبادت اده جه یئمئز مکان اورشلئمه دئر.»

۴۶ عئسا گئنه جلئلئن قانا کندئنه، سویو شرابا دؤندردئی یره گلدی. اورادا پادشاهین آدمالاریندان بئری وار اندی کی، اونون اوغلو کفرناحومدا ناخوش ائدی. ۴۷ بو آدم عئسانین یهودیه‌دن جلئله گلدیئنی اشتئدئکده، اونون یانینا گدئب اونا یالواردی کی، گلستن و اونون اولوم حالیندا اولان اوغلونا شفا ورسئن. ۴۸ عئسا اونا ددی: «سئز علامتلا و مؤجوزه‌لر گؤرمه‌یینجه ائمان گئتمزسنئز.» ۴۹ پادشاهین آدمی اونا ددی: «آغا، اوغلو اؤلمه‌مش گل.» ۵۰ عئسا اونا ددی: «گت، اوغلو یاشایاجاق.»

او کئشی عئسانین اونا ددیی سؤزونه ائنائیب گتدی. ۵۱ و حله یولدا ائکن، نؤکرلری قاباغینا چیخیب خبر وردئلر: «اوغلو دئری دئر.» ۵۲ اونلاردان اوغلونون حالینن نه زامان یاشیلاشدیغینی سوروشدو. نؤکرلر جاواب وردئلر: «دوتن، گونون یذئنجی ساعتیندا* قیزدیرماسی کستلیدی.» ۵۳ او زامان اوغلانین آتاسی آنلادی کی، عئسانین اونا «اوغلو یاشایاجاقدیر» ددیی زامان بو، باش وریب. و اؤزو و بوتون او اهلی عئسایا ائمان گئتدئلر. ۵۴ بو، عئسانین ائکننجی مؤجوزه‌سی دئر کی، یهودیه‌دن جلئله گلدیئندن سونرا گؤرستدی.

حوووضون قیراغینداکی مؤجوزه

۵ بوندان بئر مودت سونرا، یهودلرئن بایراملاریندان بئری یتشدی و عئسا اورشلئمه گتدی. ۲ اورشلئمه، قویون دینلن دروازائین یانیندا بش ایوانلی بئر حووض وار کی، عئبرانئ دئلئنده اونا «بیت حسدا» دئیرلر. ۳ بورادا ناخوش چوخ آدمالار یاتاردیلار: کورلار، توپالار، علئلر. (و سویون تریشمه‌سئنی گؤزله‌یردئلر. ۴ چونکی هرده، بئر ملک بو حووضون ائچنه انب، اونو چالخالارمیش.

کی بئچئمئن گلمه‌سئنه حله دؤرد آی قالیر؟! سئره دیرم، گؤزلرئئئیزی آچین و اکئنلره باخین! چونکی بئچئن اوچون حاضریدیلار. ۳۶ اله اندی بئچئن زحمت حاقینی آلیر و محصولو ابدی حیات اوچون ییغیر کی، اکن و بئچئن، بئر بئرلری ائله برابر سؤئسنلر. ۳۷ اونا گؤره ده، بو سؤز دوغودور کی، بئری اگر، او بئری بئچئر. ۳۸ من سئزی زحمت چکمه‌دئینئز شیشن بئچئمئنه گؤندردئم. زحمتی اؤزگه‌لر چکدئلر، و سئز اونلارین زحمتلرئئن منفعتنه شرئک اولوبسونوز.»

سامره‌لئردن چوخلاری ائمان گئترئلر

۳۹ «گؤردویوم ائشلرئن هامیسینی منه ددی!» دئین آروادین سؤزونه گؤره، او شهردن بئر چوخ سامره‌لی عئسایا ائمان گئتدئلر. ۴۰ اونون اوچون ده اونلار گلئب عئسایا یالواردیلار کی، اونلارین یانیندا قالسین. و او دا ائکی گون اونلارین یانیندا قالدی ۴۱ و داها آرتیق آدمالار عئسانین سؤزلری اوزوندان اونا ائمان گئتدئلر. ۴۲ سامره‌لی لر او آروادا دئئلر: «بئرئم ائمان گئتمه‌یئمئز آرتیق سنئن سؤزلرئئن اوزوندن دئیل. چونکی بئر اؤزوموز اشتئمئشک و بئلئرک کی، بو آدم دونیانین حقیقی قورتاریجیسی دیر.»

عئسا بئر اوغلان اوشاغینا شفا ورئر

۴۳ ائکی گوندن سونرا عئسا اورادان چیخیب جلئله گتدی. ۴۴ عئسا اؤزو دمئشدی کی، بئر پیغمبرئن اؤز وطنئنده حؤرمتی اولماز. ۴۵ جلئله گلدی و ااخت، جلئللی لر اونون پشوازینا پیخیدیلار. اونلار پاسخا بایرامیندا اونون اورشلئمه‌ده اتدئیی بوتون ائشلری گؤرموشدولر. چونکی اونلار دا بایرام اوچون اورایا گئتمئشلر.

۱۸ بو سبیدن یهودلر آرتیق اونو اۆلدورمک ائستهدلر. چونکی فقط سبت گونونو پوزموردو، تارینی دا آتاسی خططاب ادب، اؤزونو اونا تای ادردی.

۱۹ اونون اوچون عئسا اونلار بله جاواب ورئب ددی: «دوغروسونو سئزه دئشم؛ اوغول اؤزوندن هچ بئر شی اده بئلمز، مگر اونلار کی، آتا ادئر و اوغول گؤرور. چونکی آتا نه ادئر، اوغول دا اونو ادئر. ۲۰ آتا اوغولو سوئر و بوتون ائدئکلرینی اونا گؤرسدئر. و بونلاردان داها بؤیوک شیلر ده اوغولا گؤرسدجک کی، سئز تعجوبدن مات قالاجاقسینیز. ۲۱ آتا اؤلؤلری دئرلئدب اونلار حیات وردئی کئمی، اوغول دا ائستهدئی آداملار حیات وره جک. ۲۲ چونکی آتا کئمسهیه حؤکم ائتمئر، اونا گؤره کی، حؤکم اتمهیی اوغولون ائنه ورئب کی، ۲۳ آتایا حؤرمه گؤرسدن، اوغولا دا ائله حؤرمه گؤرسدئن. اوغولا حؤرمه گؤرسدمهین آدام، اونو گؤندرن آتایا دا حؤرمه گؤرسدئمئر.

۲۴ دوغروسونو سئزه دئشم؛ منئم سؤزومو اشدئب منی گؤندرنه ائمان کتشن آدامین ابدی حیاتی واردیر. او، موحاکنمه اولمایاجاق؛ اصلئنده او اؤلومدن حیاتا کچئب. ۲۵ دوغروسونو سئزه دئشم، او واخت گلئر، اله گلئبدئر ده کی، اؤلولر تارینین اوغلونون سسئنی اشدئجکلر و اونو اشدئلر یاشایاجقلار. ۲۶ چونکی آتاین اؤزونده حیاتی اولدوغو کئمی، اوغولا دا عطا ائدب کی، اؤزونده حیاتی اولسون. ۲۷ و اونا موحاکنمه اتمک قودرتینی ده ورئب، چونکی انئسان اوغلودور. ۲۸ بونا تعجوب اتمهیش. چونکی او ساعات گلئر کی، بوتون قبئرلرده اولانلار اونون سسئنی اشدئب ۲۹ ائشه چیخاجقلار؛ یاخشی عمل ادئلر یاشاماق اوچون چیخاجقلار، پئس عمل ادئلر موحاکنمه اولونماق اوچون.

سو چالخاللاندیقدا حوووضون انچئنه گئئر ائلك آدام بوتون ناخوشلوغوندان توختارمیش. ۵ اورادا بئر آدام وار ائدی کی، اوتوزسگئز ائل ناخوشلوق ائنده آسئر ائدی. ۶ عئسا اونون اورادا یاتدیغینی گؤروب، اوزون بئر زامان ناخوشلوق چکدئیینی آنلادی. و اونا ددی: «صاغالماق ائسته یئرسن؟»

۷ ناخوش آدام اونا جاواب وردی: «آغا! هچ کسئم یوخدور کی، سویون چالخاللاندیغی زامان، منی حوووضون انچئنه سالسین. اؤزومو تره دئب چاتینجا، آیری بئر آدام مندن قاباق اؤزونو حووضا سالیر.»

۸ عئسا اونا ددی: «قالخ، دؤشه یینی گؤتور، گت.»

۹ ناخوش آدام او آندا صاغالدی و دؤشه یینی گؤتوروب گتدی. و او گون سبت گونو ائدی. ۱۰ اونا گؤره یهودلر* او شفا تاپمیش آداما دئئلر: «بو گون سبت گونودور. سئن اوچون جائز دئیل کی، دؤشه یینی گؤتوروب آپاراسان.»

۱۱ شفا تاپمیش آدام اونلار ددی: «منی شفا ورن آدام ددی؛ "دؤشه یینی گؤتور، گت."»

۱۲ او زامان اوندان سوروشدولار: «سنه "دؤشه یینی گؤتور، گت" دئین آدام کئمدئر؟» ۱۳ شفا تاپمیش آدام عئسانین کئم اولدوغونو بئلمئردی. چونکی عئسا خالقین قالابالیغیندا گؤزدن ائتمئشدی.

۱۴ سونرا عئسا او آدمی معبدده تاپیب اونا ددی: «باخ صاغالدین. گوناھدان آل چک کی، بوندان داها پئشنه اسئر اولمایاسان.»

۱۵ او آدام گدئب یهودلره خبر وردی کی، اونا شفا ورن آدام عئسادیر.

۱۶ یهودلر، عئسانین بو ائشلری سبت گونونده ائدئینه گؤره، اونا اذیت وئرئدلر.

۱۷ آما عئسا اونلار ددی: «آتام ائندیه کئمی ائشله یئر، من ده ائشله یئر.»

سوگنسى يوخدور. ٤٣ من آتامين آديندا گلمئشم و سئز منى قبول اتمئرسئنئز. اگر اوزگه بئرى اوز آدى ائله گلسه، اونو قبول ادرئسنئز. ٤٤ سئز نجه ائمان گئره بئلرسئنئز، سئز كى، بئرئلرئئز دىن عزت قبول ادرئسنئز، آما واحئد تاري دان گلن عزتتى آختارميرسينئز؟ ٤٥ لاكئن گومان اتمه يئن كى، تاري نين حوضوروندا سئزلى موئهم اده جه يم. سئزلى موئهم دن، اومئد باغلا ديغينئز موسا دير. ٤٦ چونكى اگر موسا يا ائناسايدينئز، منه ده ائمان گئئرئئئز. اونا گوره كى، منم حاقيمدا موسا دا يازيب. ٤٧ آما اگر اونون يازديقارينا ائنانميرسينئز، منم سؤزلرئمه نجه ائنانا جاقسينئز؟!

عئسا بش مئن نفري دويورور

٦ بونلاردان بئر موئت سونرا، عئسا جلئل (و يا طبريا) گؤلونون او بئرى تايينا كچدى. ٢ و چوخ آدم اونون دالينجا گئئردى، چونكى ناخوش آدمالارا اتدئى مؤجوزهلرلى گؤرموشدولر. ٣ عئسا بئر داغا چيخيپ شاگئردلرلى ائله اورادا اوتوردو. ٤ يهودلرئن پاسخا بايرامى ياخين ائدى. ٥ عئسا گؤلرئنى قالديريپ، يانينا جاماعاتين گلمه سئنى گؤرنده فئلئپوسا ددى: «بونلارين يمه يى اوچون هارادان چؤرك ساتين الاق؟» ٦ عئسا بو سؤزو اونو ائمتاحان اتمك اوچون ددى، چونكى نه اده جه يئننى اؤزو ياخشى بئلئردى. ٧ فئلئپوس جاواب وردى: «اونلارين هر بئرئسنه بئر آز چاتماسى اوچون ائكى يوز دئئار* چؤرك ده بس اتمز.» ٨ شاگئردلرئندن بئرى، شمعون پطروسون قارداشى آندرياس عئسا يا ددى: ٩ «بورادا بئر اوغلان اوشاغى وار كى، بش آرپا چؤرك و ائكى باليغى وار. آما بو قدر آدم اوچون بو، نه اولاجاق؟»

٣٠ من اؤزومدن بئر شى اده بئلمه رم. ائشئئئئم كئمى حؤكم ائرم و منم حؤكموم عادل بئر حؤكمدور، چونكى اؤز ائسته دئئيمى بوخ، منى گؤندرن آتائين ائسته دئئينى يرئنه يئترمك ائسته يئرهم.

عئسانين حاقينداكى شهادتلر

٣١ «اگر من اؤز حاقيمدا شهادت و رسم، شهادتم اعتئبارسيزدير. ٣٢ منم حاقيمدا شهادت ورن اوزگه بئرى وار. و اونون شهادتئنن اعتئبارلى اولدوغونو بئلرم. ٣٣ سئز يحيانين يانينا آدمالار گؤندردئئئز و او، حقتت حاقيندا شهادت وردى. ٣٤ آما من ائناسانان شهادت قبول اتمرم. لاكئن بونلارى ديئر كى، سئز نئجات تاپاسينئز. ٣٥ يحيانان و ائشيقلانديران بئر چيراق ائدى، و سئز آز بئر زامان اونون ائشيغيندا شادليق اتمك ائسته دئئئز. ٣٦ آما يحيانين شهادتئندن داها اعتئبارلى شهادتم واردير. چونكى ئامامالماق اوچون آتائين منه وردئى او ائشئر كى، اله ائندى ده اونلارلا مشغولام، منم آتا طرفئندن گؤندرئلمئش اولدوغوما شهادت وئرلر. ٣٧ و منى گؤندرن آتا، اؤزو منم حاقيمدا شهادت وئرئب. سئز هچ بئر زامان نه اونون سئنى ائشئئئئئز، نه اونون صورتئنى گؤروبسونوز، ٣٨ نه ده اونون كلامى سئزده ساكن اولور. چونكى اونون گؤندردئئنه ائمان گئئئرئسنئز. ٣٩ موقدس كئتابى تفتئش ادرئسنئز، چونكى اوندا ابدى حياتا مالئك اولاجاغينئزى دوشونورسونوز. همئن موقدس كئتاب دا منم حاقيمدا شهادت وئرر. ٤٠ آما گئنه ده ائسته مئرسئنئز كى، منم يانينا گلئب حياتا صاحئب اولاسينئز. ٤١ ائناسانلاردان عزت قبول اتمرم، ٤٢ لاكئن سئزى تانيميشام و بئلرم كى، سئزده تاري نين

۲۲ او گونون صباحی گؤلون او تاینیدا اولان جاماعات آنلادی کی، شاگئردلر اورادا اولان بئرجه قاییغا مئئتب گدئلر و عئسا اونلارلا همن قاییغا مئئتب گتمه یئب. ۲۳ بو ارادا طئبرپادان اؤزگه قاییقلا، او یرئن یاخینلیغینا گدئلر کی، رب شوکور اندن سونرا چؤرک یمئشدئلر. ۲۴ جاماعات عئسا و شاگئردلرئتن اورادا اولمادیغینی گؤرنده، قاییقلا مئئتب اونو آختارماق اوچون کفرناحوما گدئلر.

عئسا، حیات چؤره یی

۲۵ جاماعات گؤلون او تاینیدا عئسانی تاپدیلار و اونا دئتلر: «اوستاد، نه واخت بورایا گلدئن؟»

۲۶ عئسا اونلارلا جاواب وردی: «دوغروسونو سئزه دیئرم؛ مۆجوزه لر گؤردویونوز اوچون یوخ، چؤرکلردن ییئب دویدوغونوز اوچون منی آختاریرسینیز. ۲۷ او یمک اوچون چالیشماین کی، فانی دئر. او یمک اوچون چالشین کی، ابدی حیاتا قدر قالار. او حیات ورن یمک کی، انسان اوغلو سئزه وره جک. آتا تار ی بونون اوچون اونا تصدق مؤهرونو باسیب.»

۲۸ او واخت عئسادان سوروشدولار: «تارینین ائش لرئنی یرئنه بئترمک اوچون نه اتمه لی یئک؟»

۲۹ عئسا جاواب ورنب اونلارلا ددی: «تارینین ائشی بودور کی، اونون گؤندردئی ادا ما ائمان گئره سئئز.»

۳۰ اونلار او زامان عئسایا دئتلر: «نه علامت گؤرسدئرسن کی، گؤروب سنه ائمان گئترک؟ نه ادئرسن؟ ۳۱ آتالاریمیز چؤلده مانا یدئلر. نجه کی، یازیلیب: ”یمک اوچون اونلارلا گؤیدن یمک وردی.“*»

۱۰ عئسا ددی: «جاماعاتی یره اوتوردون.» او یرده چوخ اوت وار ائدی. جاماعات اوتوردو و کشش لرئن سایبی تقرئین بش مئن اولاردی. ۱۱ او زامان عئسا چؤرکلری گؤتوردو و شوکور اندن سونرا، اوتورانلار آراسیندا ائسته دئکلری قدر پایلادی. بالیقلازلا دا بله اتدی. ۱۲ هامی ییئب دویاندان سونرا، عئسا شاگئردلرئنه ددی: «آرتیق قالان تشکهلری بیغین کی، هچ بئر شی هدر اولماسین.» ۱۳ شاگئردلر ادا مارین یدئکلرئندن آرتیق قالمیش بش آرپا چؤره یئن تشکهلرئنی ییغیدیلار و اونلکی زئنبل دولدو.

۱۴ جاماعات عئسانین اتدئی بو مۆجوزه نی گؤرنده دئتلر: «دوغودان دا بو اله او پیغمبر دئر کی، دونیا یا گله جک ائدی.» ۱۵ عئسا آنلادی کی، اونلار زورلا اونو آپاریب اؤز پادشاهلاری اتمک ائسته یئرلر. اونون اوچون ده کئنه تک باشینا داغا چکنلدی.

عئسا سو اوزونده یرئئر

(متا ۱۴: ۲۲-۳۳، مرقوس ۶: ۴۵-۵۲)

۱۶ آخشام اولاندا شاگئردلری گوله یندئلر. ۱۷ او بئر قاییغا مئئتب گؤلون او تاینیا، کفرناحوم سمتئنه یولا دوشدولر. آرتیق قارائلیق دوشموشدو، اما عئسا حله اونلارین یانینا گئلب چيخمامیشدی. ۱۸ گوجلویل اسدئیندن، گؤل کولکلی اولماغا باشلادی. ۱۹ تخمئن بئر آغاچ* گتمئشدئر کی، عئسانی گؤلون اوزونده یرئئیب قاییغا یاخینلاشدیغینی گؤردولر و قورخدولار. ۲۰ اما عئسا اونلارلا ددی: «قورخما یین، منم.» ۲۱ او واخت ائسته دئر کی، عئسانی قاییغا آلسینلار و او آندا قاییق گده جکلری یره یتشمئشدی.

۴۶ كئىمىسە آتانى گۆرمەيتىب، مگر او كى، تارىداندىر. آتانى او گۆرۈبدور. ۴۷ دوغروسونو سىزە دېيىرم؛ ائمان گىتىن آدمىن ابدى حياتى وار. ۴۸ حيات چۆرەيى منم. ۴۹ آتالارينيى چۆلدە مانا يىدلر، گىنە دە اۆلدولر. ۵۰ آما بورادا گۆيدىن انمىش الە بىر چۆرك وار كى، اوندان يىين اۆلمەيەجك. ۵۱ گۆيدىن انمىش او حيات ورن چۆرك منم. بو چۆركدن يىين ەركس ابدە كىمى ياشايماق. بو چۆرك منىم بدنمىدئىر كى، دونيايا حيات ورمك اوچون اونو ورەجەيم. ۵۲ او زامان يهودلر بىر بىرلىرى ائلە دىنىمىە باشلادىلار و دىيىرلر: «بو آدم اۆز بدننى بىزە يىمك اوچون نەجە ورەيىلر؟!»

۵۳ عىسا اونلاردا ددى: «دوغروسونو سىزە دېيىرم؛ ائىنسان اوغلون بدننىدن يىمەيىنچە و اونون قانىدىن انچمەيىنچە سىزە حيات اولمايماق! ۵۴ منىم بدنمىدن يىين و منىم قانىمدان ائچىن آدمىن ابدى حياتى وار. و من آخىر گونە اونو دىرلىدەجەيم. ۵۵ چۈنكى بدنم حىقنى يىمك و قانىم حىقنى ائچىمك دىر. ۵۶ بدنمىدن يىين و قانىمدان ائچىن آدم مندە قالير و من دە اوندان قاليرام. ۵۷ نەجە كى، دىرى آتا منى گۆندردى و منىم حياتىم اونا باغلى دىر، مندن يىين آدم دا منە باغلى اولاراق ياشايماق. ۵۸ گۆيدىن انمىش چۆرك بودور. آتالارينيى مانا يىدلر، لاكىن اۆلدولر. آما بو چۆركدن يىين آدم ابدە كىمى ياشايماق.»

۵۹ عىسا بو سۆزلىرى كىفرناخودا، بىر كىئىسەدە تىلىم ورن حالدا ددى.

ابدى حياتىن سۆزلىرى

۶۰ عىسانىن شاگىردلىرىن چوخلارى بولارلىق ائشندە دىلر: «بو آغىر بىر سۆزدور. كىم اونو قبول ادەيىلر؟!»

۳۲ عىسا اونلاردا ددى: «دوغروسونو سىزە دېيىرم؛ گۆيدىن سىزە چۆرك ورن موسا دىيىلدى، منىم آتامدىر كى، گۆيدىن سىزە حىقنى چۆرەيى ورتىر. ۳۳ چۈنكى تارىنىن چۆرەيى اودور كى، گۆيدىن ائىر و دونيايا حيات ورتىر. ۳۴ او زامان اونا ددىلر: «آغا، بو چۆرەيى ەمىشە بىزە ور.»

۳۵ عىسا اونلاردا ددى: «حيات چۆرەيى منم. منىم يانىما گلن اصلا آج اولماز. منە ائمان گىتىن اصلا سوسوز اولماز. ۳۶ آما سىزە دىنىمى كى، منى گۆرۈيۈنۈز حالدا، گىنە ائمان گىتىمىسىنىز. ۳۷ آتامىن منە وردىيى آدمالارنىن ەامىسى منىم يانىما گلەجكلر و منىم يانىما گلنى اصلا ائشە قوومارام. ۳۸ گۆيدىن انمىش كى، اۆز ائستە دىنىمى بوخ، منى گۆندەرەنن ائستە دىنىمى يىرئە يىتىرم. ۳۹ و منى گۆندەرەنن ائستە دىنىمى بودور كى، منە وردىكلرئىن ەچ بىرئىنى ائشەمەيتىب، آخىر گونە اونلارلى دىرلىدەم. ۴۰ چۈنكى آتامىن ائستە دىنىمى بودور كى، اوغولا باخىب اونا ائمان گىتىن ەر كىش ابدى حياتى اولسون. و من اونو آخىر گونە دىرلىدەجەيم.»

۴۱ او واخت يهودلر، عىسانىن «گۆيدىن ائىن چۆرك منم» دىنىمىە گۆرە اونون بارەسىندە دىنىمىە باشلادىلار. ۴۲ دىيىرلر: «مگر بو آدم آتا-آناسىنى تايدىيىمىز يوسىف اوغلو عىسا دىيىل؟ ائىلدى نەجە «گۆيدىن انمىش» دىيىر؟!»

۴۳ عىسا اونلاردا جاواب ورتىب ددى: «آرانىزدا مىرىلدانمايىن. ۴۴ ەچ كىس منىم يانىما گلەبىلمىز، مگر منى گۆندەرن آتا اونو چىكىب گىتىرسىن و من آخىر گونە اونو دىرلىدەجەيم. ۴۵ پىغىمىرلرئىن يازدىقلارنىدا يازىلىپ: «اونلارنى ەامىسى تارىدىن اۆيرنەجكلر.»* اونا گۆرە آنادان ائشەدىب اۆيرەنن ەركس منىم يانىما گلر.

چیخ، یهودییه وئلايتشه گت کی، شاگردلرئن ده اتدئیشن ایشلری گۆرسونلر. ^۴ چونکی اؤزونو تانتیدیرماق ایسته یین آدام ائیشنی گئزلجه گۆرمز. اگر بو ایشلری سن ادئرسن، اؤزونو دونیایا ظاهر ات. ^۵ عئسانین قارداشلارینین هج بئری اونا ائمان گئتمه مشدی. ^۶ بو سببدن عئسا اونلار ددی: «منم واختیم حله یتشمه یئب. آما سئژن واختینیز همیشه حاضریدیر. ^۷ دونیا سئژدن نفرت اده بئلمز، آما مندن نفرت ادئر. چونکی اونون ایشلرئن پئس اولدوغونا شهادت ورئرم. ^۸ سئژ بو بایرام اوچون اورشلئمه گدئن. من بو بایرام اوچون حله گئمئرم، چونکی منم دوروست واختیم حله یتشمه یئب.» ^۹ عئسا بو سؤزلری اونلار دیتب جئلنده قالدی. ^{۱۰} لاکئن عئسانین قارداشلاری بایرام اوچون اورادان آیریلاندان سونرا، او اؤزو ده اورشلئمه گتدی، آما آشکار یوخ، گئزلی. ^{۱۱} یهودلر بایرامدا عئسانی آختاریب «بو آدام بس هارادادیر» دیتب سوروشوردولار. ^{۱۲} جاماعات آراسیندا اونون حاقیندا چوخ پیچیلتی لار گئزئدی. بعضلری دیتدئلر: «او، یاخشی آدامدیر.» آما بعضلری ده دیتدئلر: «یوخ، خالقی آلدادیر.» ^{۱۳} آما یهودلرئن قورخوسوندان هج کس آچیقجا بئر سؤز دمئردی.

عئسا بایرامدا تعلیم ورئر

^{۱۴} بایرامین یاریسینا قدر کچمئشدی کی، عئسا معبدده گدئب تعلیم ورمه یه باشلادی. ^{۱۵} یهودلر تعجؤبدن مات قالیب دیتدئلر: «بو آدام تعلیم گۆرمه مش نجه موقدس کتابدان بو قدر بئلر؟!» ^{۱۶} عئسا اونلار جاواب ورئب ددی: «وردئشم تعلیم منم اؤزومون دیتل، منی

^{۶۱} عئسا شاگردلرئنن بو باره ده میریلداناقلارینی بئلئب اونلار ددی: «بو سئزی ائنجئدر؟ ^{۶۲} بس اگر ائسان اوغلونون اولجه دن اولدوغو یرئنه قالدیغینی گۆره سنئژ، نجه؟ ^{۶۳} حیات ورن تارینین روحودور. جئسمدن فایدا یوخدور. سئزه ددئشم سؤزلر روح و حیاتدیر. ^{۶۴} آما گئنه ده بعضئلرئئز ائئانمیرسینیز» چونکی عئسا کئمن ائمانسیز اولدوغونو و کئمن اونا خیانت اده جه یئنی اولدن بئلردی. ^{۶۵} ددی: «اونون اوچون سئزه دمئشم کی، کئمه منم یانیم گله بئلمز، مگر بو اونا آتادان ورئلئمئش اولسون.» ^{۶۶} بو زاماندا شاگردلرئن چوخو عئسانی ترک ادئب آرتیق اونل پیرو اولمادیلار. ^{۶۷} عئسا او اونائکی شاگرددن سوروشدو: «یوخسا سئزه ده منی ترک اتمک ایسته یئر سئژ؟» ^{۶۸} شمعون پطروس جاواب وردی: «کئمن یانینا گده بئلهرئک، یارب؟ ابدی حیاتین سؤزلری سنده دئر. ^{۶۹} بئز ائئانمیشیق و بئلئرئک کی، سن دئری تارینین اوغلو مستحسن.» ^{۷۰} عئسا اونلار ددی: «مگر سئز اونائکی نفری سچن من دیتلم؟ حال بو کی، سئزلردن بئری، ائبلئش بئر آدامدیر.» ^{۷۱} عئسا بو سؤزو ائسکاریوتلو شمعونون اوغلو یهودانین حاقیندا دیتدی کی، او اونائکی شاگرددن بئری ائکن، عئسایا خیانت اده جک ائدی.

عئسا بایرام اوچون اورشلئمه گدئر

V بونلاردان سونرا عئسا جئلل وئلايتشه گزئب، اؤزونو یهودییه وئلايتشندن اوزاق ساخلاییردی. چونکی یهودلر* اونو اولدورمک ایسته یئردئلر. ^۲ یهودلرئن چادیر بایرامی یاخینلاشیردی. ^۳ اونون اوچون ده عئسانین قارداشلاری اونا دئلر: «بورادان

اؤز طرفئمدن گلهمه مشئم، منی گؤندرن دوغرو دور کی، سئز اونو تانیلمیرسینیز. ۲۹ من اونو تانی بیرام چونکی اوندانام و او منی گؤندرب.»

۳۰ سؤز بورا یتیشن واخت، اونو توتماق ائسته دئئر، اما کئمه اونا آل اوزاتمادی، چونکی اونون واختی حله یتشمه مشدی. ۳۱ اما جاماعات آراسیندا چوخ آدمالار اونا ائمان گئتردئئر و دئیردئئر: «مسح ظهور ائده، مگر بو آدمان آرتیق مؤجوزه گؤرسده جک؟»

۳۲ فرئسلر عسائین حاقیندا خالق آراسیندا اولان بله پیچیلی لازمی ائشدئئر. باش کاهنلر و فرئسلر عسائی یاخالاماق اوچون معبدن موحافظئرلری گؤندردئئر. ۳۳ اونا عئسا ددی: «داها آز بشر مودت سئزنله و ارام و سونرا منی گؤندره نئن یانینا گده جهیم. ۳۴ منی آختاراجاقسینیز، اما تاپا بئلمه جه جکسئنز و اولدوغوم یره سئز گله بئلمزسئنز.»

۳۵ او واخت یهودلر آلالریندا دئئر: «بو آدم هارایا گتمک ائسته یئر کی، بئر اونو تاپماغا قادئر اولمایاجاق؟ اولماسین ائسته یئر یونانلر آراسیندا داغیلیمیش یهودلرین یانینا گدئب، یونانلر تعلیم ورسئن؟ ۳۶ منی آختاراجاقسینیز اما تاپا بئلمه جه جکسئنز» و «اولدوغوم یره سئز گله بئلمزسئنز» سؤزدن نه دمک ائسته یئر؟

۳۷ بایرامین آخیرینجی و بؤیوک گونونده عئسا دوروب اوجا سسله خطاب ائدب ددی: «اگر کئمه سوسوزدور، منئم یانینا گلب ائچسئن. ۳۸ منه ائمان گئرن آدماین ائچئنده حیات ورن سو، چایلار کئمی آخاجاق، نهجه کی، موقدس کتتاب دئب.»

۳۹ بو سؤزو موقدس روحون حاقیندا دئیردی کی، اونا ائمان گئرنلر ورئله جک ائدی. موقدس روح حله ورئلمه مشدی، چونکی عئسا حله جلال تاپامیشدی. ۴۰ آدمالاردان

گؤندره نئن دئر. ۱۷ اگر کئمه اونون ائسته دئینن یرئنه یتئرک ائسته سه، وردئیم تعلیم تاریدان اولدوغونو و یا منئم اؤزومدن اولدوغونو آنلایاجاق. ۱۸ اؤزوندن دانیشان، اؤز عئزتینی آختارار. اما اونو گؤندره نئن عئزتینی آختاران آدم، حقیقت آدمی دیر و اونا یالان تاپیلماز. ۱۹ آیا شرئعی سئزه موسا ورمه دی؟ گئنه ده سئزدن هچ بئرئنز شرئعی یرئنه یتئرمر. نه اوچون منی اؤلدورمک ائسته یئر سئنز؟

۲۰ جاماعات جاواب ورنب ددی: «مگر دلی اولوبسان! کئم سنی اؤلدورمک ائسته یئر؟»

۲۱ عئسا اونلارا جاواب ورنب ددی: «بئر ائش گؤردوم و هامینیز تعجبیدن مات قالیبسینیز. ۲۲ ختنه اتمه یی موسا سئزه وردئی اوچون، سبت گونونده اوشاغی ختنه ائدرسئنز. (اصلئنده موسا بوخ، آتالارینیز ختنه اتمه یی باشلادی.) ۲۳ موسادان قالان قانونون پوزولماسی اوچون، سبت گونونده اوشاغینیزی ختنه ائدرسئنز، ائندی نئییه بئر آدماین بوتون بدننی سبت گونونده شفا وردئیم اوچون، منه قضبله نئرسئنز؟ ۲۴ ظاهره گؤره حؤکم اتمه یئن. عدالتله حؤکم ائدن.»

آیا عئسا، مسحدئر؟

۲۵ او زمان اورشلئملی لردن بعضلری دئئر: «اؤلدورمک ائسته دئکلری آدم مگر بو دئیل؟ ۲۶ بو کی، آچیقجا هر شی دئر، کئمه ده اونا بئر شی دمئر! بلکه ده ریئسلر اونون دوغرودان مسح اولدوغونو بئلئر. ۲۷ اما بئر کی، بو آدماین هارادان اولدوغونو بئلئرک. لاکئن مسح ظهور ائده، اونون هارادان اولدوغونو کئمه بئلمه جه.»

۲۸ بو آرادا عئسا معبدده تعلیم ورنده سسئنی اوجالیدی ددی: «سئز منی تانی ییرسینیز و منئم هارادان اولدوغومو بئلئرسئنز. من

اونلارا تعلیم ورئردی. ۳ فرئسنلر و شرئعت موعلئملری زئنا عملئنده یاخالانمیش بئر آروادی گئئردئلر و اورتادا دوردوروب، ۴ عئسایا دئئلر:

«اوستاد، بو آرواد زئنا عملئنده یاخالانیب. ۵ موسا شرئعتده بئزه امر ادئب کی، بله بئر آروادی داشلاياق. سن نه دئئرسن؟»

۶ اونلار بو سوآلا عئسانی ائمتاحان ادئردئلر کی، اونا بؤهتان وورماق اوچون بلکه بئر سبب تاپسینلار. آما عئسا آیلئب بارماغی ائله یره یازی یازیردی. ۷ لاکئن اونلارین دایانمادان بو سوآلی سوروشدوقلارینا گؤره، قالخیب اونلارا ددی: «ارانیزدا کئم گوناھسیزدیر، قویون بئرئنجی داشی او آتسین.»

۸ و گئنه آیلئب یره یازی یازماغا باشلادی. ۹ خالق بو سؤزو اشدئنده آغساقاللاردان تومتوش لاپ کئچئئنه قدر بئر-بئر اورادان گئدئلر. و عئسا تک قالدی. او آرواد دا اورتادا دورموشدو. ۱۰ عئسا قالخیب اوندان سوروشدو: «آرواد، سندن شکایت ادلره نه اولدو؟ کئمسه سنی محکوم اتمه دی؟»

۱۱ آرواد ددی: «خیر، آغا.»

عئسا اونا ددی: «من ده سنی محکوم اتمئم. گت و داها گوناھ اتمه.»

عئسا، دونیانین نورو

۱۲ عئسا گئنه خالقا خئطاب ادئب ددی: «دونیانین نورو منم. منم دالیمجا گلن قارانیقدا گزمیه جک و اوندا حیات نورو اولاجاق.»

۱۳ او زامان فرئسنلر اونا دئئلر: «سن اؤز حاقیندا شهادت ورنرسن. بو شهادتئن اعتباری یوخدور.»

۱۴ عئسا جاوابیندا اونلارا ددی: «حتا اگر اؤز حاقیمدا دا شهادت ورسم، شهادتئم اعتبارلی دیر، چونکی هارادان گلدئیمی و

بعضئلی اونون بو سؤزلرئنی اشدئنده دئئلر: «دوغرودان دا بو، إله او پیغمبردئر.» * ۴۱ بعضئلی ده دئئردئلر: «بو، وعدہ سی ورنلمئش مسحدئر.» آما بعضئلی گئنه دئئردئلر: «وعدہ سی ورنلمئش مسیح نجه جلئلدن گله بئلر؟! ۴۲ مگر موقدس کتتاب دمئر کی، مسیح داوود نسلئندن و یاشادیغی بیت لئحم کئندئندن گله جک؟!»

۴۳ بله جه عئسانین اوزوندن خالق آراسیندا ائختلاف دوشدو. ۴۴ بعضئلی اونو توتماق ائسته دئلر، آما کئمسه اونا ال اوزتامدی.

یهودئلرن ریشلرئتن ائمانسیرلیقلاری

۴۵ معبدئن محافظئلری باش کاهنئلرن یانینا قاییداندا، اونلار محافظئلردن سوروشدولار: «نه اوچون اونو گئتمه دئئز؟»

۴۶ محافظئلر دئئلر: «هچ کس هچ بئر زامان اونون کئمی دانیشمایب.»

۴۷ فرئسنلر دئئلر: «مگر سئز ده ازییسنیز؟»

۴۸ آیا ریشلردن و یا فرئسنلردن کئمسه اونا ائنائیب؟ ۴۹ آما شرئعتدن بئخبر اولان بو خالق ملعندور.»

۵۰ قاباق عئسانین یانینا گلن نفقودئموس کی، اونلاردان بئری ائدی، ددی: ۵۱ «مگر بئزئم شرئعتئمز کئمسه نی ائتمه دن و اونون نه ائدئینی بئلمه دن محکوم ادئر؟»

۵۲ اونلار جاواب ورنب دئئلر: «یوخسا سن ده جلئل لی سن؟! آراشدیر و گؤررسن کی، جلئلدن بئر پیغمبر چیخماز.» ۵۳ و هرکس اؤز اوئنه گئدی.

زئنادا یاخالانان آرواد

عئسا زیتون داغینا گئدی. ۲ و سحر ارکن گئنه معبدہ گلدی و بوتون خالق اونون اطرافینا ییغیلدی. عئسا دا اتوروب

وار. اَمَّا منى گۇندَرَن حاقدیر و من اوندان
 اشتندئکثرئى دونيایا دیرم.»
 ٢٧ اونلار آنلامادیلار کی، عئسا بو سۆزلری
 آتانین بارهسینده دیردی.
 ٢٨ اوندان اوتری عئسا ددی: «ائسان اوغلونو
 قالدیراندان سونرا بئله جکسنئز کی، من او یام
 و اؤزومدن بئر شی اتمئم و نجه کی، آتادان
 اؤیرنمئشم، سئزه دیرم. ٢٩ و منى گۇندَرَن
 منئمله دئر. او، منى تک قویمايیب، چونکی
 هممشه اونون خوشونا گدن ائشلىرى گؤرورم.»
 ٣٠ بو سۆزلری دئین زامان، چوخ آدم اونا
 ائمان گتیردی.

حَقِيقَت سَئزى آزاد اده جک

٣١ عئسا اونا ائمان گنئرمئش يهودلره ددی:
 «اگر سؤزومو ساخلاياسينيز، حَقِيقَت منئم
 شاگئردلرئمسئنئز. ٣٢ و حَقِيقَتى تانييا جاقسينيز
 و حَقِيقَت سَئزى آزاد اده جک.»
 ٣٣ اونلار عئسايا ددئلر: «بئر ائبراهئم
 اؤولادی ييىق و کئمسه نئن نؤکرى اولمايمشيق.
 نجه اولور کی، ”آزاد اولاجاقسينيز“ دیرسن؟»
 ٣٤ عئسا اونلارا جاواب وردی: «دوغروسونو
 سئزه دیرم، گوناھ ادن هرکس گوناھين
 نؤکرى دئر. ٣٥ نؤکر ابده کئمی عايئله دن بئرى
 دئيل. اَمَّا اوغول هممشه عايئله دن بئرى دئر.
 ٣٦ اونون اوچون اگر اوغول سَئزى آزاد اتسه،
 دوغرودان آزاد اولارسينيز. ٣٧ ائبراهئم اؤولادی
 اولدوغونوزو بئلئرم. اَمَّا منى اؤلدورمک
 ائسته يئر سئنئز، اوندان اوتری کی، منئم
 سؤزومو قبول اتمئرسئنئز. ٣٨ من آتامين يانيندا
 گؤردوکئرئى دیرم و سئز آتانيزدان
 اشتندئکثرئى ادرئسنئز.»
 ٣٩ اونلار جاوابدا عئسايا ددئلر: «بئرئم آتاميز
 ائبراهئم دئر.»

عئسا اونلارا ددی: «اگر ائبراهئمئن
 اؤولادلاريسينيز، ائبراهئمئن ائشلىرى يئرته
 يئرئن. ٤٠ اَمَّا ائندى منى اؤلدورمک ائسته يئر سئنئز،

هارايا گده جيئمى بئلئرم. اَمَّا سئز منئم هارادان
 گلدئيئمى و هارايا گده جه يئمى بئلمئرسئنئز.
 ١٥ سئز ائسان گؤزو ائله حؤکم ادرئسنئز.
 اَمَّا من کئمسه يه حؤکم اتمئرم. ١٦ لاکئن
 حؤکم اتمه ده بله، منئم حؤکوم دوغرودور.
 چونکی تک دئيلم، منم و منى گۇندَرَن
 آتا. ١٧ سئزن شرئعتئزده ده ائکى آدامين
 شهادتئنن اعتبارلى اولدوغو يازيليپ. ١٨ من
 اؤز حاقئمدا شهادت ورئرم و منى گۇندَرَن آتا
 دا منئم حاقئمدا شهادت ورئر.»
 ١٩ او واخت عئسادان سوروشدولار: «سئن
 آتان هارادادير؟»

عئسا جاواب وردی: «سئز نه منى تاني ييرسينيز
 نه ده آتامى. اگر منى تانيسايدينيز، منئم آتامى
 دا تانيياردينيز.»

٢٠ عئسا بو سۆزلری معبدده، خزانه صانديغى
 اولان يرده خالقا ددی و هچ کئم اونو توتمادی.
 چونکی اونون واختى حله يئتشمه مشلدى.
 ٢١ عئسا گئنه اونلارا ددی: «من گدئرم و
 سئز منى اختاراجاقسينيز و گوناھلارينيزين
 آلتيندا اؤله جکسنئز. من گدن يره سئز
 گله بئلمز سئنئز.»

٢٢ او واخت يهودلر ددئلر: «مگر
 اؤزونو اؤلدوره جک کی، ”من گدن يره سئز
 گله بئلمز سئنئز“ دیر؟!»

٢٣ عئسا اونلارا ددی: «سئز آشاغيدانسينيز،
 من يوخاري دانام. سئز بو دونيادانسينيز،
 من بو دونيادان دئيلم. ٢٤ بوندان اوتری
 سئزه ددئم کی، گوناھلارينيزين آلتيندا
 اؤله جکسنئز. چونکی اگر ددئيئم آدم
 اولدوغوما ائنانماياسينيز، گوناھلارينيزين
 آلتيندا اؤله جکسنئز.»

٢٥ او واخت اوندان سوروشدولار: «سن
 کئمسن؟»

عئسا اونلارا ددی: «من همئن او يام کی،
 اولدن سئزه دیرم. ٢٦ سئزن حاقينيزدا
 دئيه جک و حؤکم اده جک چوخ شيلئرئم

اىبراھىمدىن دە اوستونسىن؟ اىبراھىم
اۋلدى، پىغمبىرلەر دە اۋلدىلار. سىن اۋزىنى كىم
سايرىسان؟»

۵۴ «ئىسا جاۋاب وردى: «اگر من اۋزىمنى
عۈتلىدىم، بو عۈت ھېچدۇر. مېنى عۈتلىدىن
مېنىم ئاتامدىكى، سىز اونا «تارىمىزدىر»
دېيىرىسىز. ۵۵ سىز اونا تانىمايسىنىز. اَمَّا من
اونو تانىيىرام. و اگر اونا «تانىمىرام» دېسەم،
سىزنى كىمى يالانچىنىن بىرى اولارام. اَمَّا
اونو تانىيىرام و اونون سۆزىنى ساخلايىرام. ۵۶
آنانىز اىبراھىم مېنىم گونۇمۇ گۆرەھىچى اوچون
شاد اولدى. او، بو گونۇمۇ گۆردو و سوتىدى.»

۵۷ يھۇدىلار اونا دىدىلار: «سىننىن ھەلىكى
ياشىن بوخىدور، اىبراھىمى گۆرىسەن؟!»

۵۸ «ئىسا اونا دىدى: «دوغروسونۇ سىزە
دېيىم؛ اىبراھىم اولمايىشكان من وارام.»

۵۹ بو سۆز اىشكان واخىت، يھۇدىلار اونا
داشلاماق اوچون داشلار گۆتۈردۈلەر، اَمَّا ئىسا
گىزەلەنەن مەيداندا اىشە چىخىدى.

آنادان كور دوغولموش آدام

۹ «ئىسا بولدا گىزەن، آنادان كور
دوغولموش بىر آدام گۆردو. ۲ اونون
شاگىردلىرى اوندان سوروشىدولار: «اوستاد،
كىمىم گوناھى اوزوندىن بو آدام كور آنادان
اولدى؟ اونون اۋزىنى؟ يوخسا آتا-آناسىنى؟»
۳ «ئىسا جاۋاب وردى: «نە بو آدام گوناھ
اتىدى، نە دە آتا-آناسى. او، آنادان كور
اولدىكى، تارىنىن اىشلىرى اونون حياتىدا
گۆرىنسون. ۴ مادام كى، گوندوزدور، مېنى
گۆندەرنەن اىشلىرنە مشغول اولمالى يام. گىجە
گىلشكى، او زامان ھېچ كىس اىشلىيەنەن.
۵ دونىادا ائىكەن دونىانين نورىيام.»

۶ بو سۆزلىرى دىنىدىن سونرا، ئىسا يە
توپورۇپ، توپورچىكلە پالچىق دوزەلتىدى و
كورون گۆزىنى سورتىدى. ۷ و اونا دىدى: «گت،
سەلۇام (يەنى گۆندەرنەن) ھوۋۋىنىدا

من كى، تارىدىن اىشلىدىم ھەقىقىتى سىزە
دەيىم. اىبراھىم بلە اىشلىر گۆرمەدى. ۴۱ سىز
آنانىزىن اىشلىرىنى گۆرىسونۇز.»

اونلار ئىسايا دىدىلار: «بىز زىندان
دوغولمايىشقى. بىر آتامىز وار، او دا تارى دىر.»

۴۲ «ئىسا اونا دىدى: «اگر تارى آنانىز
اولسايدى، مېنى سۆزدەنەن. چونكى من

تارىنىن طرفتىدىن گىلەمەشەم و اندى بورادايام.
اۋزىمدىن گىلەمەشەم، او، مېنى گۆندەرنەن.

۴۳ دىگەنلىكىم نىيە ئالمايىرسىنىز؟ چونكى
سىز مەھەلە قىلالق آسا بىلمەيسىز. ۴۴ سىز

آنانىز ائىلىدىنسىز و آنانىزىن ائىستەدىنى
يەنە يىتىمكە ائىستەيسىز. او، باشلانغان

قاتىل اندى و ھەقىقتە اوستونەن دايانمايدى،
چونكى اونا ھېچ دوغۇرلۇق بوخىدور. يالان

دانىشان زامان دىنىدىن يالان دانىشەر. چونكى
او، يالانچى دىر و يالانلارنى آتاسى دىر. ۴۵

ھەقىقىتى دىنىم اوچون سىز مەھەلەمەيسىز.
۴۶ سىزدىن كىم مېنىم گوناھكار اولدۇغۇمۇ

اىشبات ادەيىلەر؟ اگر من ھەقىقىتى دىيىم، نىيە
مەھەلەمەيسىز؟ ۴۷ تارىنىكى اولانلار

تارىنىن سۆزلىرىنى اىشلىدىلار. سىز بو سىدىن
اىشلىدىسىز، چونكى تارىنىكى دىلىسىز.»

۴۸ يھۇدىلار جاۋاب ورنەن، ئىسايا دىدىلار:
«سامىرەلى و دلى اولدۇغۇنۇ دىگەن دوغۇر

دىمەك؟!»
۴۹ «ئىسا دىدى: «من دلى اولمايىشام. من

آتامە عۈت ورنەم و سىز مەھەلە ورنەيسىز.
۵۰ من اۋزۇم، اۋزۇم اوچون عۈت آخىرمايىرام،

مېنىم اوچون عۈت آخىران وار و ھۆكەم ادەن
دە اودور. ۵۱ دوغروسونۇ سىزە دىيىم، مېنىم

سۆزۇمۇ ساخلايان آدام اصلا اۋلۇم اوزو
گۆرمەيەچك.»

۵۲ يھۇدىلار اونا دىدىلار: «ئىدى بىلەنكىكى،
دلى اولويسان. اىبراھىم و پىغمبىرلەر اۋلدىلار

و سىن دىيىرسەن «مېنىم سۆزۇمۇ ساخلايان
آدام اصلا اۋلەيەچك.» ۵۳ مگر سىن آتامىز

آتا-آناسینی چاغیریب،^{۱۹} سوروشدولار: «سئزن ددئیتئر آنادان کور دوغولان اوغول بودور؟ بس ائندی نجه گؤرور؟»

^{۲۰} او آدامین آتا-آناسی جاواب وردئلر: «بو آدامین بئزم اوغولموز اولدوغونو و آنادان کور دوغولماسینی یقئن بئلئرک. ^{۲۱} آما ائندی بئلئرک کی، نجه گؤرور و کئم اونون گؤزلرنی آچیب. اؤزوندن سوروشون. او اؤزو حدی-بولوغا چاتمیش بئر آدامدیر. اؤزو حاقیندا قوی اؤزو دانیشسین.»

^{۲۲} او آدامین آتا-آناسی بو سؤزو یهودئلرن قورخوسوندان ددئلر. چونکی یهودئلرن ریسلری بله قرار قویموشدولار کی، عسائین مسئح اولدوغونا ائنانان هر کس کنئسه دن قوولسون. ^{۲۳} بو سبیدن او آدامین آتا-آناسی «اونون اؤزوندن سوروشون. او اؤزو حدی-بولوغا چاتمیش بئر آدامدیر.» ددئلر.

^{۲۴} اونون اوچون اولجه کور اولان آدامی ائکئنجی دفه چاغیردیلا و اونا ددئلر: «جلالی تارپیا ور. بئز بو آدامین گوناھکار اولدوغونو بئلئرک.»

^{۲۵} او واخت او آدام اونلارا ددی: «اونون گوناھکار اولوب اولمادیغینی بئلئم. آنجاق بئر شی بئلئر، کور ائدم، ائندی گؤرورم.»

^{۲۶} فرئستلر اوندان سوروشدولار: «او، سنه نه ائدی؟ گؤزلرنی نجه آچدی؟»

^{۲۷} اونلارا جاواب وردی: «سئزه ائندی ددئم، مگر قولاق آسمادینیز؟! نئییه گئنه اشتهک ائسته یئرستئیز؟ یوخسا سئز ده اونون شاگئردلری اولماق آرزوسونداسینیز؟!»

^{۲۸} فرئستلر او آدامی سؤیوب ددئلر: «او آدامین شاگئردی سن سن. بئر موسائین شاگئردلری یئک. ^{۲۹} بئر تارینین موسا ائله دانیشدیغینی بئلئرک. آما بو آدامین هارادان اولدوغونو بئلئرک.»

یو. کور آدام گدئب یودو و گؤزو آچیلیمیش گلدی.

^۸ قونشلار و کور آدامین یولچولوق ائدئینی اثرهلندن بئلئر دئیردئلر: «مگر بو اوتوروب یولچولوق ادن همن آدام دئیل؟» ^۹ بعضئلری «اودور» دئیردئلر. بعضئلری ده دئیردئلر: «خیر، بو، او کور آداما اوخشیان بئر آدامدیر.» آما او اؤزو «من اله او آدام» دئیردی.

^{۱۰} اونون اوچون کور آدامدان سوروشدولار: «بس نجه گؤزلرن آچیلدی؟»

^{۱۱} او، جاواب وردی: «عسا دئیلن آدام پالچیق دوزلدئب گؤزومه سورتدو و منه ددی: «گت، سئلوم حووضوندا یو.» من ده گدئب یودوم و او زامان گؤزلریم آچیلدی.» ^{۱۲} اونلار اوندان سوروشدولار: «بو آدام هارادیر؟»

ددی: «بئلئمرم.»

^{۱۳} اولجه کور اولان آدامی فرئستلرن یانپا آپاردیلار. ^{۱۴} عسا پالچیق دوزلدئب کور آدامین گؤزلرنی آچدیغی گون، سبت گونو ائدی. ^{۱۵} اونون اوچون ده فرستلر گؤزلرئتن نجه آچیلدیغینی گئنه سوروشدولار. و او دا فرستلره ددی: «گؤزلرئتمن اوستونه پالچیق سورتدو و یودوم و ائندی گؤرورم.»

^{۱۶} او واخت فرستلردن بعضئلری ددئلر: «بو آدام تاری طرفئندن دئیل، چونکی سبت گونونو ساخلامیر.»

آما بعضئلری ده ددئلر: «گوناھکار بئر آدام نجه بله مؤجوزه لر اده بئلر؟» ^{۱۷} او واخت کور آداما گئنه ددئلر: «سئن گؤزلرنی آچان آدامین حاقیندا اؤزون نه دئیرسن؟»

جاواب وردی: «او آدام بئر پیغمبردئر.» ^{۱۸} یهودئلر* او آدامین قاپاق کور اولدوغونا و ائندی گؤزلرئتن آچیلدیغینا ائنانمادیلا. اونون اوچون ده گؤزلری آچیلیمیش آدامین

چوبانی دیر. ۳ قاپیچی قاپینی اونا آچار و قویونلار اونون سسئنه قولاقلار. چوبان اؤز قویونلارینی آدلاری ائله چاگیرار و ائله چاخیدار. ۴ بوتون قویونلارینی ائله چاخیداردان سوزا، اونلارین قاباغیندا گدر و قویونلار اونون دالینجا گدرلر، چونکی اونون سسئنی تانی بیرلار. ۵ اونلار یاد آدامین دالینجا گتمزلر. اونون اوچون قاچارلار کی، یاد آدامین سسئنی تانیملارار.»

۶ عئسا بو مثلی اونلار ددی، اما او آداملار اونون ددئینی آنلامادیلار. ۷ اونون اوچون عئسا اونلار گئنه ددی: «دوغروسونو سئزه دیرم؛ قویونلار اوچون قاپی منم. ۸ مندن قاپاق گلنلرین هامیسی اوغرو و حرامی ائدی. اما قویونلار اونلارین سسئنه قولاقلار آسمادیلار. ۹ قاپی منم. مندن گلنلرین هامیسی نئجات تاپاجاق؛ ائچهری گئره جکلر، ائله چاخاقلار و اوتلاق تاپاجاقلار. ۱۰ اوغرو گلمز مگر اوغورلاماق، اولدورمک و هلاک اتمک اوچون. من گلئشم کی، اونلار حیانا صاحب اولسونلار و ارتیق قیلا اونا صاحب اولسونلار.

۱۱ یاخشی چوبان منم. یاخشی چوبان قویونلاردان اؤتری جانیندان کچر. ۱۲ چوبان اولمایان و اوجرتنه ائشله یین آدم کی، قویونلارین صاحبی دئیل، قوردون گلدئینی گورونجه، قویونلاری بوراخیب قاچار و قورد اونلاری قاپیب داغیدار. ۱۳ اوجرتنه ائشله یین آدم قاچار، چونکی اوجرتنه ائشله ییر و قویونلارین قیدئنه قالیر.

۱۴ یاخشی چوبان منم و منم اولانلاری تانی بیرام و منم اولانلار دا منی تانی بیرلار. ۱۵ اله کی، آتا منی تانی بیر و من ده آتانی تانی بیرام و قویونلاردان اؤتری جانیمدان کچترم. ۱۶ بو آغیلدان اولمایان اؤزگه قویونلاریم دا وار کی، اونلاری گترمه لی یم. اونلار سسئنی ائشله جکلر و بئر چوبانی اولان سورو اولاجاقلار.

۳۰ او آدم جاواب ورئب اونلار ددی: «اله تعجوبلوسو ده بودور. سئز بو آدامین هارادان اولدوغونو بئلئر سئتنز، حال بو کی، بو آدم منم گوزلرئمی آجیب. ۳۱ یاخشی بئلئرئک کی، تار ی گوناھکار آداملار قولاقلار آسماز. تار ی او آدام قولاقلار آسار کی، اونا عبادت ادئر و اونون ائسته دئینی یئرته یئرئر. ۳۲ عالمن باشلا ییشیدان کئمه ائشتمه ییب کی، آنادان کور دوغولموش بئر آدامین گوزلری آچلسین. ۳۳ اگر بو آدم تار ی طرفئدن اولماسایدی، هچ بئر شی اده بئلرمدی.»

۳۴ فرئسلر اونا جاواب ورئب ددئلر: «ائندی سن بئزه درس ورئرسن، سن کی، تامامن گوناھ ائچئنده دوغولوبسان؟! و اونو ائله سالدیلار. ۳۵ عئسا او آدامین ائله سالیندیغینی ائشئندی و اونو تاپیب ددی: «آیا تارینین اوغلونا ائمان گئئرئرسن؟» ۳۶ او آدم جاواب ورئب ددی: «آغا، او کئمدئر کی، اونا ائمان گئئرئم؟»

۳۷ عئسا اونا ددی: «اونو گوروبسن. مننئله دانیشان او اؤزودور.» ۳۸ او آدم ددی: «یارب، ائمان گئئرئم.» و عئسایا پرستش اتدی.

۳۹ و عئسا ددی: «بو دونیا یا حؤکم اتمک اوچون گلئشم، اله کی، گورمه ینلر گورسونلر و گوزنلر کور اولسونلار.»

۴۰ یانیندا اولان بعضی فرئسلر بو سوزلری ائشئندب اونا ددئلر: «یوخسا بئز ده کوروق؟!» ۴۱ عئسا اونلار ددی: «اگر کور اولسایدینیز، گوناھینیز اولمازدی. اما ائندی کی، "گوروروک" دیر سئتنز، گوناھینیز اوستونوزده قالیر.»

یاخشی چوبان

«دوغروسونو سئزه دیرم؛ قویون آغیلینا قاپیدان گترمه ییب، آیری بئر یردن آشیب-گئرن آدم، اوغرو و حرامی دئر. ۲ اما قاپیدان گئرن قویونلارین

چوخ ياخشى ائشلر گۇرستدئم. بو ائشلرن هانسيدان اۆتري منى داشلايرسينيز؟
 ٣٣ يهودلر اونا جاواب وردلر: «سنى ياخشى بئر ائش اوچون داشلايرىق، كوفر دانىشديغين اوچون سنى داشلايرىق. اونون اوچون كى، بئر ائسان ائكن اؤزونو تارى ادئرسن.»

٣٤ عئسا اونلار جاواب وردى: «مگر ددئم: سئز تارييلارسينيز» * سؤزو شرعتتئزده يازيلمىي؟ ٣٥ تارينين موقدس كلامى پوزولماز. اگر تارى اونون سؤزلرنى قبول ادن آداملارى «تارييلر» چاغيرير، ٣٦ «تارينين اوغلويا» ددئيم اوچون آتا طرفندن موقدس اولونوب دونيايا گؤندئرلمئش آداما نجه «كوفر ديئرسن» دئيي بئلسئنتئز؟ ٣٧ اگر آتامين ائشلرنى گۇرورم، مني ائنانميرسينيز دا، اتدئيم ائشلره ائنانين كى، آتائين منده و منئم ده آتادا اولدوغومو بئلبش آنالاسينيز.»

٣٩ او واخت گئنه اونو توتماغا چاليشديلار، آما عئسا اونلار اين لئندن چيخدى. ٤٠ و گئنه اوردون چايينين او بئرى تايينا، بحايين اولده تعمئد وردئى يره گئدى و اورادا قالدى. ٤١ و چوخ آداملار اونون يائينا گلئب ددئر: «بحيا حقتئن هچ بئر مۇجوزه ائمه دى، آما بو آدامين حاقيندا ددئى بوتون سؤزلر دوغرو ائدى.» ٤٢ و اورادا چوخ آداملار اونا ائمان گئردلر.

ائلعازرن اؤلومو

١ ١ مريم و باجيسى مارتانين كندى بيتعئنادان، ائلعازر آديندا بئر كئشى ناخوش ائدى. ٢ بو اله او مريم ائدى كى، ريئن آياقلارينا ياغ توكوب ساچلارى

١٧ بونون اوچون آتامنى سوئر كى، جانيمدان كچئرتم، اله كى، اونو تكرر آليم. ١٨ كئسمه اونو مندن آلمير. من اؤزوم اونو وئرتم. اونو ورميه ده ائختياريم وار، اونو گئنه آلماما دا. بو حؤكمو آتامان آلميشام.»
 ١٩ عئسانين بو سؤزلرنه گؤره يهودلرئن آراسيندا گئنه ده ائختلاف دوشدو. ٢٠ اونلاردان چوخلارى ديئردلر: «او دلى اولوب. ناپاك روح الئنده اسئردئر. نه اوچون اونا قولاق آسيرسينيز؟» ٢١ اؤزگه لرى ده ديئردلر: «دلى بئر آدام مگر كور بئر آدامين گؤزلرنى آچا بئلر؟»

يهودلرئن ائمانسيزلىغى

٢٢ اوندان سونرا، اورشلئمه وقف * بايرامى يتئشدى. ٢٣ قيش ائدى. عئسا معبدده، سوليمانين ايوانيندا گئزئدى. ٢٤ يهودلر عئسانين اطرافينا ييغilib اونا دئيلر: «نه واختا كئمى بئزى شك ائچئنده ساخلاياچاقسان؟ اگر وعده سى وئرلمئش مسئح سنسن، آچيحقا بئزه ده.»

٢٥ عئسا اونلار جاواب وردى: «سئزه ددئم و سئز ائنانميرسينيز. آتامين آديندا گوردويوم ائشلر منئم حاقيمدا شهادت وئرلر. ٢٦ آما سئز ائنانميرسينيز، چونكى منئم قويونلاريمدان دئئلسئنتئز. ٢٧ منئم قويونلاريم منئم سسئمى اشئدئرلر. من اونلارى تانىييرام و اونلار منئم داليمجا گلئرلر. ٢٨ و من اونلار ابدى حيات وئرتم. اونلار هچ واخت هلاك اولمازلار و كئسمه ده اونلارى ائلمدن قاپا بئلمز. ٢٩ اونلارى مني ورن آتام، هاميدان بؤيوكدور و آتائين لئندن قاپماغا كئسمه قادئر دئيل. ٣٠ من و آتا بئرئك.»
 ٣١ يهودلر اونو داشلاماق اوچون گئنه داش گؤتوردلر. ٣٢ عئسا اونلار ددى: «سئزه آتادان

قيامت و حيات من

۱۷ عئسا بيت عنيايا ياخينلاشاندا، ائلعازرئن قېتره قويولماسيندان دۇرد گون كچىردى. ۱۸ بيت عنيانين اورشلئمدن ياريم آغاچدان* آز آراسى وار ائدى. ۱۹ و يهودئلردن چوخلارى مريم و مارتانين يانينا گلمئشئدلر كى، قارداشلارينين اولومو اوچون اونلار تسلى ورسئنلر. ۲۰ مارتا عئسانين گلدئيئنى اشنئدن واخت، اونون قاباغينا چيخدى. اما مريم اوده اوتورموشدو. ۲۱ مارتا عئسايا ددى: «آغا، اگر بورادا اولسايدىن، قارداشىم اولمزدى. ۲۲ و ائندى ده بئلرم كى، تاريقان نه ائستيه سن، تارى سنه وره جك.» ۲۳ عئسا اونا ددى: «قارداشىن گئنه دئرئله جك.»

۲۴ مارتا اونا ددى: «بئلرم كى، قيايمت گونونده، او اخير گونده گئنه دئرئله جك.» ۲۵ عئسا اونا ددى: «قيامت و حيات من. منه ائمان گئئن اولسه ده، ياشايار. ۲۶ و ياشايان هر كس منه ائمان گئترسه، اصلا اولمز. آيا بونا ائنانيرسان؟» ۲۷ مارتا اونا ددى: «بلى يارب، ائنانميشام كى، مسئح سنسن؛ او تارينين اوغلو كى، اونون بو دونيايا گله جه يى قاباقدان خبر ورتلئب.»

۲۸ بونو دئيئدن سونرا گدئب باجيسى مريمى گئزلئجه چاغيردى و اونا ددى: «اوستاد بورادادير و سنى چاغيرير.» ۲۹ مريم بونو اشنئنده تله سئك قالخيب عئسانين يانينا گلدى. ۳۰ عئسا حله كنده گئرمه مئشدى و مارتا ائله راستلاشان يرده ائدى. ۳۱ مريمه اوده اوتوران يهودئر و اونا تسلى ورنلر مريمئن تله سئك قالخيب گئتدئيئنى گۇرنده اونون دالينجا گئندئر و گومان ادئرئدلر

ائله سئلدى. ناخوش اولان ائلعازر اونون قارداشى ائدى. ۳ اونا گۇره باجى لار عئسايا خبر گۇندئرئلر: «آغا، سودئيئن آدام ناخوشدور.»

۴ عئسا بونو اشنئنده ددى: «بو ناخوشلوعون اخيرى اولوم دئل، تارينين جلالى اوچوندور كى، تارينين اوغلو اونولا عئزت تاپسين.» ۵ عئسا مارتا، باجيسى مريم، و ائلعازرى سوئردى. ۶ ائلعازرئن ناخوشلوعونو اشنئندن سونرا، عئسا قالدغي يرده ائكى گون ده قالدى. ۷ اوندان سونرا شاگئردلرئنه ددى: «گلئن گئنه يهوديه دئيارينا گدك.»

۸ شاگئردلرى اونا دئئلر: «اوستاد، يهودئر سنى داشلاماق ائسته يئردئر و ائندى سن گئنه اورايا گدئرسن؟!»

۹ عئسا جاواب وردى: «مگر بشر گون اون ائكى ساعات دئل؟ گوندوزده يرئين آدام سوروشمز. چونكى بو دونيانين ائشيغيندا گۇرور. ۱۰ اما گجه قارالايغيندا گزن ادامدير كى، ائشيغي اولمايغينا گۇره سوروشر.» ۱۱ عئسا بو سۇزلرى دئيئدن سونرا اونلار ددى: «دوستوموز ائلعازر يوخويا گدئب. گدئرم اونو يوخودان وياديم.»

۱۲ شاگئردلر اونا دئئلر: «آغا، اگر يوخويا گتمئشسه، توختاياجاق.» ۱۳ عئسانين او سۇزدن مقصدى ائلعازرئن اولومو ائدى. اما اونلار اله گومان اتدئلر كى، يوخودان حاصل اولان دئئجلمكدن دانئشير. ۱۴ اونون اوچون ده عئسا آچيقجا اونلار ددى: «ائلعازر اولوبدور. ۱۵ سئزئن ائمان گئترمئيئنز اوچون اورادا اولمايغيمدان چوخ سوئئرم. اما گلئن اونون يانينا گدك.»

۱۶ «اكئز» آدلانان توماس او بئرى شاگئردلره ددى: «گلئن بئز ده اونونلا گدئب اونونلا بئرلكده اولك.»

گۆزنده اونا ائمان گئئردنلر. ۴۶ آما اونلاردان بعضئلى فرئسئلرن يانينا گئئب، عئسانين اتدئبى ائشئلرنى اونلارا خبر وردئلر. ۴۷ بو سببند باش كاهئنلر و فرئسئلر شورا قوروب دئئلر: «نه ادك؟ بو آدم بئر چوخ علامتلا گۆرئده؟» ۴۸ اگر اونو بله اؤز-باشينا بوراخاق، هامى اونا ائمان گئئره-جك، و روملولار دا گئئب هم موقدس يريئمئزى، هم ده مئلتئمئزى يوخ اده-جكلر.

۴۹ آما اونلاردان بئر قيافا، همئن ائللن باش كاهئننى، اونلارا ددى: «سنز هچ بئر شى بئلمئرسئنئز. ۵۰ مگر دوشونمورسونوز كى، خالق يولوندا بئر آدمين اولمهسى بئزم اوچون بوتون خالقين محو اولماسيندان داها ياخشى دير؟» ۵۱ قيافا بو سؤزو اؤزوندىن دمئردى. قيافا همئن ائللن باش كاهئننى اولاراق، نئلكك ادئب قاباقچادان خبر وردى كى، عئسا، مئلت يولوندا اوله-جك. ۵۲ و فقط او مئلت يولوندا يوخ، تارينين داغيلمئش اؤولادلارى يولوندا دا كى، اونلارى بئر يره ييغيب هاميسينى بئر اتئش. ۵۳ اله او گوندن اونو اولدورمك اوچون مصلحتلشدنلر.

۵۴ اونون اوچون عئسا آرتيق يهودنلر آراسيندا آچيقجا گزمئردى و اورادان آيريليب، كؤشنه ياخين افرايئم آدىلى بئر شهره گئدى و شاگئردلى ائله اورادا قالديلار. ۵۵ يهودئلرن پاسخا بايرامى ياخينلاشيدى.

اونون اوچون ده چوخ آدماملار اؤزلرنى تظهئر اتمك اوچون بايرامدان قياپا هر يردن، اوزاقدان-ياخيندان اورشلئمه گئدئلر. ۵۶ اونلار عئسانى آختاريرديلا و معبدده بئرئئرلئنه دئيردئلر: «سنز نه دوشونورسونوز؟ آيا او، بايرام اوچون گله-جك؟» ۵۷ چونكى باش كاهئنلر و فرئسئلر امر ورمئشدئلر كى، عئسانين يرئنى بئللنلر، اونون ياخالانماسى اوچون گرگ هارادا اولدوغونو اونلارا خبر ورسئلر.

كى، گدئر قئئرئن اوستونده آغلاسين. ۳۲ مريم عئسانين اولدوغو يره گئدى و اونو گۆزنده اونون آياقلارينا دوشوب ددى: «آغا، اگر بورادا اولسايدين، قارداشيم اؤلمئدى.»

۳۳ عئسا، مريم و اونولا گلن يهودئلرن آغلاديغيني گۆزنده روحونو قم باسدى و اورهي سيخيلدى. ۳۴ و ددى: «اونو هارايا قويوبسونوز؟» اونلار عئسايا دئئلر: «آغا، گل اؤزون گۆر.» ۳۵ عئسا آغلادى. ۳۶ بونا گۆره يهودئلر دئئلر: «گۆر ائلعازرى نه قدر سوئردى!»

۳۷ آما اونلاردان بعضئلرى دئئلر: «آيا كور آدمين گۆزلرنى آچان بو آدم، او كئشئنن اؤلومونه مانع اولما بئلمئدى؟»

۳۸ عئسانين روحونو گئنه قم باسدى و قئئرئن يانينا گئلى. قئئر بئر ماغارا ائدى و گئرش آغيزيني بئر داش تئتموشدو. ۳۹ عئسا ددى: «داسى گؤتورون.» اولهئنن باجيسى مارتا اونا ددى: «آغا، ائئدى او قوخويور. اؤلوموندن دؤرد گون كئئر.»

۴۰ عئسا مارتايا ددى: «دمهئم اگر ائمان گئئره-سن، تارينين جلاليني گؤررسن؟!»

۴۱ او واخت ماغارانين آغيزيني توتان داسى گؤتوردولر و عئسا گؤزلرنى گؤيه قالديريپ ددى: «آتا، منى ائئتدئئن اوچون سنه شوكور ادرئم. ۴۲ و بئلئردئم كى، سن همئشه منى ائشئئرسن. آما بورادا دوران جاماعات اوچون دئم كى، سنن منى گؤندردئينه ائمان گئئرسئلر.» ۴۳ و بو سؤزلى دئئندن سونرا اوجا بئر سسله چاغيردى: «ائلعازر، ائشه گل.»

۴۴ اؤلموش آدم ال-اياغى كفن ائچئننده باغلى و اوزو دسماللا سئرلمئش ائشه چيخدى. عئسا اونلارا ددى: «اونو آچين. قويون گئشن.»

يهودئلر عئسانى اولدورمك

اوچون چالئشيلار

۴۵ او زامان مريمئن يانينا گلمئش يهودئلرن چوخلارى، عئسانين بو ائشننى

عسائین مسح اولونماسی

(متا ۲۶: ۶-۱۳، مرقوس ۱۴: ۳-۹)

۱۲

عسسا، پاسخا بایرامیندان آلتی
گون قاباق، بیت عنیا، اؤلورلدن
دئرلتدئی ائلعازرن یاشادیغی یره گلدی.
۲ اورادا اونون اوچون بئر قوناقلیق وردئر.
مارتا خئدمت ادئردی و ائلعازر عسسا ائله
سوفره باشیندا اوتورانلاردان بئری ائدی.
۳ مریم بئر شوشه* چوخ قئیمتلی خالص
سونبول یاغینی گؤتوروب عسائین آیاقلارینا
سورتدو و ساچلاری ائله اونون آیاقلارینی
سئلدی. او سونبول یاغینین عطری ائله دولدو.
۴ انسکاریوتلو یهودا، عسائین شاگئردلرئندن
بئری کی، اونا خیانت ائتمک نئیتینده اندی، ددی:
۵ «نه اوچون بو یاغ اوچ یوز دئنارا ساتیلیب،
مؤحتاج آدمالارا ورلمه دی؟» ۶ یهو مؤحتاج
آدمالارین قیدئنه قالدیغی اوچون دمئردی. اوغرو
اولدوغو اوچون دیئردی. کئسه اونون یانیندا
اندی و اونا قویولانلاردان اؤزونو ده گؤتوردی.
۷ عسسا ددی: «اونولا ائشن اولماسین.
قوی اونو منئم دفنئم اوچون ساخلا سین.
۸ مؤحتاج آدمالار هممشه آرانیزدا واردیلر.
آما من هممشه آرانیزدا دیلم.»
۹ یهودلردن چوخلاری عسائین اورادا
اولدوغوندان خبردار اولوب فقط عسائی
گؤرمک اوچون یوخ، اؤلورلدن دئرلتدئی
ائلعازی گؤرمک اوچون ده اورایا گلدئر.
۱۰ اونون اوچون باش کاهنلر مصلحتله شب
ائلعازی ده اؤلدورمه یه قرار قویدولار.
۱۱ چونکی اونون اوزوندن یهودلردن چوخلاری
گدئب عسسایا ائمان گئئرئدئر.

عسسا عزتله اورشلئمه گئئر

۱۲ او گونون صاباحی بایراما گلن بؤیوک
بئر جاماعات، عسائین اورشلئمه گلن
اولدوغونو اؤیرئنده، ۱۳ خورما بوداقلارینی
گؤتوروب اونون پششوزینا چیخدیلار و
سسله نئردئر: «هوسا،* رئن آدیندا گلن
ائسرائئلن پادشاهی موبارک اولسون!»
۱۴ عسسا بئر سپا تاپیب اوستونه مندی.
نجه کی، یازیلیمشیدیر:
۱۵ صهیون قیزی*، قورخما.
باخ، پادشاهین گلئر.
بئر سپایا منمنش گلئر.*
۱۶ شاگئردلر بو شیرلی اولجه آنلامادیلار.
آما عسائین جلال تاپدیغیندان سونرا، بو
سؤزلرن اونون حاقیندا یازیلدیغینی و
خالقین بو شیرلی اونون اوچون اتدئکلرنی
خاطرلادیلار. ۱۷ و عسائین ائلعازی
چاغیریب اؤلورلدن دئرلتدئی زامان اونولا
اولموش خالق، بونا شهادت ورئدئر.
۱۸ اونون اوچون ده خالق اونون پششوزینا
چیخدی. چونکی اونون گؤرستدئی بو
مؤجوزه نی ائشتئلر.
۱۹ فرئسنلر بئرئرلرئنه دئئر: «گؤرورسونوز،
الئمزدن هچ بئر شی گلئر. عالم اونون
دالینجا گدئر.»
۲۰ بایرامدا عئبادت اوچون اورشلئمه گلنلر
آراسیندا بعضی یونانلر ده وار ائدی. ۲۱ بو
یونانلر جلئلن بیت صیدا کندئندن اولان
فئلئپوسا یاخینلاشیب اونندان خواهش
اتدئر: «آغا، عسائی گؤرمک ائسته یئرک.»
۲۲ فئلئپوس گدئب بو مطلبی آندریاسا ددی.

۳:۱۲ کتتابین اصل دئلی یونانی ده «بئر لئترا» گلئب کی، تخمئن یاریم لئتر ائدی.

۱۳:۱۲ عبرانی دئلنده یعنی «نجات ور.» بو کلمه دن حمد-ئنا اوچون ائستفاده اولونوردو.

۱۵:۱۲ اورشلئم خالقینا اشاره ادئر.

۱۵:۱۲ زکریا ۹:۹

اڭكن نورا ائنانين كى، نورون اوغوللارى اولاسينين». عىسا بو سۆزلىرى دىيىدىن سونرا گەڭىپ اونلاردان گىزلىدى.

يهودلار ئائىمىزلىقلارى

۳۷ عىسا گرچى اونلار ئىچى گۆزلىرى قاپاغىندا چوخ علامىلار گۆرستىدى، اونلار گىنە اونا ائمان گىتىرمەدىلەر كى، ۳۸ اِشعيا پيغمبر ئىچى وردىيى سۆز يىتتە يىتتىشنى؛

يارب، وردىيىمىز خىبرە كىم ائناندى؟

و رېئىن قودرتى كىمە گۆرۈندۈ؟*

۳۹ اونلار اونون اوچون اونا ائمان گىتەرە بىلمىدىلەر چونكى، اِشعيا باشقا بىر يىردە دىمىدى؛

۴۰ تارى اونلار ئىچى گۆزلىرىنى كور اتدى،

اوزكلىرىنى داشا دۇندىدى.

اونون اوچون دە نە گۆزلىرى ائله گۆرمە يە قادىر اولدولار،

نە اوزكلىرى ائله ائلاماغا،

نە دە نە طرف دۇنمە يە كى،

من اونلار شفا ورتىم.*

۴۱ اِشعيا بو سۆزلىرى ددى، چونكى رېئىن جلالىنى گۆردۈ و اونون حاقىندا دانيشىدى.

۴۲ گىنە دە رىئىلەردىن چوخلارلى عىسا ائمان گىتىردىلەر، اَما فرىئىلەر اوزوندان ائمان گىتىردىكلىرىنى آچىقچا دىمەدىلەر. چونكى

قورخوردولار كىنەدەن ائشئە سالىنىسىنلار. ۴۳ چونكى اونلار ائساندان گلن عىزتى تارىدان گلن عىزتدن داها چوخ سوتىردىلەر.

۴۴ اَما عىسا اوجا سىسلە اونلار ددى: «نە

ائمان گىتىرن، مە يوخ، مە گۆندىرەنە ائمان

گىتىر. ۴۵ و مە گۆرن، مە گۆندىرەنە

گۆرۈر. ۴۶ مە دۇنيا يار نور اولراق گىلدەم كى،

مە ائمان گىتىرن ھەر كىس قارالىقدا قالماسىن.

اندرىاس و فئىلپوس دا گەڭىپ بونو عىسا يە خىبر وردىلەر.

۲۳ عىسا اونلار ددى: «ائسان اوغلونون جلال تاپماق واخى يىتتىدى. ۲۴ دوغروسونو

سىزە دىيىم، بوغدانىن توخومو يە دوشوب اۆلمەسە، تەق قالار. اَما اۆلسە، چوخ محصول

ورر. ۲۵ جانىنى سون، اونو ائتتەر. اَما بو دۇنيادا جانىنى سۈمەين، اونو ابدى حياتا كىمى

خىلفىز ادر. ۲۶ مە خىلەت ادىن ادم گرە مەنم دالىمچا گىلىن. مە ھارادا اولسام، مە

خىلەت ادىن دە اورادا اولماق. مە خىلەت ادىن ھەر كىس آتا طرفىندىن عىزىت تاپماق.

۲۷ ائندى جانىم سىخىلىر. و نە دىيىم؛ «آتا، مە بو ساعىتادان قورتار؟!» اَما مە الە بو ساعىت

اوچون گىلدەم. ۲۸ آتا اۆز ادىنى اوجالت.

او زامان گۆيدىن بىر سىس گىلدى: «اوجالتىم،

گىنە دە اوجالتماغام.» ۲۹ اورادا دوران و بونو ائشئىن خالىق ددى: «گۆي گيورولىدادى.»

اۆزگەلرى ددىلەر: «بىر مەلەك اونولا دانيشىپ.»

۳۰ عىسا ددى: «بو سىس مەنم اوچون گىلمەدى،

سىزنى اوچون گىلدى. ۳۱ بو دۇنيا ائندى

موحاكىمە اولونور. ائندى بو دۇنيانىن

ھۆكمدارى ائشئە آتالماق. ۳۲ اَما مە، يردىن

قالدىرىلدىم زامان، بوتون ائسانلارلى اۆزۈمە

چىكە چەيم.» ۳۳ عىسا بو سۆزۈ دىمەكە نەچە

اۆلە چەيىنى بىلدىردى.

۳۴ خالىق اونا ددى: «بىز شىرئەتدن اۆيرىمىشك

كى، مىسح ابدە كىمى قالاچاق. سەن ائندى

نەچە دىيىرسەن ائسان اوغلونون قالدىرىلماسى

لازىمدىر؟!» بو ائسان اوغلو كىمدىر؟»

۳۵ عىسا اونلار ددى: «نور آز بىر زامان داها

آرانىزدا اولماق. نورونوز وار ائكن گىزىن،

مبادا قارالىق سىزى توتسون. قارالىقدا گىزىن

ادم ھارايى گىتتىنى بىلمىز. ۳۶ نورونوز وار

و فوزن اونا جلال وره جک. ۳۳ اؤولادلاریم،
آرتیق قیسا بئر مودته کئمی سئزئله بئم. منی
آختاراجاقسینیز، آما یهودلر ده دئیئم کئمی
سئزه ده ائندی دئیئم؛ گده جه بئم یره سئز
گله بئلمز سئئز. ۳۴ سئزه تزه بئر امر ورئرم؛
بئر بئرئئزی سوئن. من سئزی سودئیئم کئمی،
سئز ده گرک بئر بئرئئزی سوه سئئز. ۳۵ اگر
بئر بئرئئزی سوه سئئز، بوندان بوتون انسانلار
بئرلر کی، سئز منئم شاگئردلرئمسئئز. ۳۶
شمعون پطروس اونا ددی: «یارب، سن
هارایا گئئرسن؟»

عئسا جاواب وردی: «من گده جه بئم یره،
سن ائندی دالیمجا گله بئلمزسن. آما سونرا
گله جکسن.»

۳۷ پطروس اونا ددی: «یارب، نئیه ائندی
دالینجا گله بئلمهرم؟ من سنئن اوچون
جانیمدان کچهرم.»

۳۸ عئسا جاواب وردی: «سن منئم اوچون
جانیمدان کچرسن؟! دوغروسونو سنه دئیئم،
خوروز بانلامامیش سن منی اوچ دفة ائنکار
اده جکسن.»

عئسا، تاریا گدن یول

اوره یئئنئز اوزولمه سنن. تاریا
ائمان گئئرئن، منه ده ائمان
گئئرئن. ۲ آتامین ائینده چوخ اوتاق وار.
اولماسایدی، سئزه دئیردئم. اونا گؤره گئئرم
سئزن اوچون یر حاضیرلایم. ۳ و اگر گدئب
سئزن اوچون بئر یر حاضیرلاسام، گئنه
گئلب سئزی اؤز یانیمآ پارام کی، من اولان
یرده سئز ده اولاسینیز. ۴ هارایا گده جیئمی
بئلئرسئئز، یولو دا تانی ییرسینیز. ۵

توماس اونا ددی: «یارب، هارایا گده جه یئنی
بئلمئرئک، یولو نجه بئلئرئک؟»

۶ عئسا اونا ددی: «یول، حقیقت و حیات
منم. هچ کس آتائین یانینا گله بئلمز، مگر من
واسطه اولام. ۷ اگر منی تانیسایدینیز، آتامی

سئزه دئیئم؛ منئم گؤندردئیئم آدمای قبول ادن،
منی قبول ادئر و منی قبول ادن منی گؤندرنی
قبول ادئر.»

۲۱ بو سؤزلری دئیندن سونرا، عئسانین روحو
سیخیلدی و شهادت ورئب ددی: «دوغروسونو
سئزه دئیئم کی، سئزدن بئری منه خیانت
اده جک.»

۲۲ شاگئردلر بئر بئرلرئنه باخیب حیران
قالمیشدیلر کی، کئمنن حاقیندا دانیشیر.
۲۳ شاگئردلردن بئری سوفره باشیندا عئسانین
یانیندا اوتوروب اونون سئنه سئنه سؤیکئمئشدی.

عئسا بو شاگئردی سوئردی. ۲۴ شمعون پطروس
بو شاگئرده ائشاره ادئب اوندان سوروشدو:
«کئمنن حاقیندا دئی؟» ۲۵ او دا عئسایا آرتیق
یاخینلاشیب اوندان سوروشدو: «یارب، او
کئمئدر؟»

۲۶ عئسا اونا جاواب وردی: «چؤرک تئکه سئنی
باتیریب کئمه و رسم، او اؤزودور.» او زامان
عئسا، چؤرک تئکه سئنی باتیریب ائسکاریوتلو
شمعون اوغلو یهودایا وردی. ۲۷ یهودا چؤرک
تئکه سئنی آلان زامان، شیطان اونون ائچننه
گئردی. او واخت عئسا اونا ددی: «اده جه یئنی
تز ات.»

۲۸ آما سوفره باشیندا اوتورانلاردان هچ
کئم بو سؤزون نه اوچون دئیئنی آنلامادی.
۲۹ کئسه یهودانین یانیندا اولدوغونندان
بعضئلری الّه گومان ائدئلر کی، عئسا اونا
دئی: «بایرام اوچون بئزه لازیم اولان شیلری
ساتین آل» یا دا «مؤحتاج آدمالارا بئر شی
ور.» ۳۰ یهودا تئکه نی آلاندان سونرا، فورن
اشییه چیخدی. و گجه ائدی.

پطروسون ائنکار اده جه یی

۳۱ یهودانین گئندئیئندن سونرا، عئسا ددی:
«ائندی انسان اوغلو جلال تاپیر و تاری
اوغولدا جلال تاپیر. ۳۲ اگر تاری اوندا جلال
تاپسا، تاری دا اوغولو اؤزونده عئزتلدئر جک

كى، من آتامدايام و سئز منده سئئئز، و من سئزده يم. ۲۱ مې سۆن او آدامدېر كى، امر اتدئكلرئم اوندادېر و اونلارى يرئنه يئئرئ. مې سۆن، آتام طرفئندن سؤئله جك و مې اونو سؤب اؤزومو اونا ظاهر اده جه يم. ۲۲ يهودا (نه او ائسكارىوتلو) عئسايا ددى: «يارب، نه اولوب كى، اؤزونو آرتيق دونيايا يوخ، بئزه ظاهر اده جكسن؟»

۲۳ عئسا جواب ورتب اونو ددى: «هر كس مې سوسه، سؤزومو يرئنه يئئر و آتام اونو سؤر و بئز اونون يانينا گلئب اونونلا مسكن توتاريق. ۲۴ مې سؤمه ين آدام، سؤزلرئمى يرئنه يئئرئ. و ائشئدئئئز سؤزلر منئم اؤزومدن دئئل، مې گؤندرن آتانيئدېر. ۲۵ يانينيزدا اولاركن بونلارى سئزه ددئم. ۲۶ لاكن تئسلئ ورن، همئن موقدئس روح كى، آتامئم آديمدا گؤندره جك، او، سئزه هر شئى اؤيرده جك و سئزه ددئئم هر شئى سئزه خاطرلا داجاق.

۲۷ سئزن اوچون بارىش قويورام. اؤز بارىشمى سئزه ورتئم. دونيا ورن كئمى يوخ، مې سئزه ورتئم. اورئئئز اوزولمه سن. قورخمايئن. ۲۸ ائشئدئئئز كى، سئزه ددئم: “گدئرم اما گئنه يانينيزا گله جه يم.” اگر مې سؤسئدئئئز، آتامين يانينا گده جه بئمدن سؤئردئئئز. چونكى آتامندن بؤيوكدور. ۲۹ و ائئدى بونو، باش ورمه دن سئزه دئئرم كى، باش وردئئى زامان ائئناسيئز.

۳۰ آرتيق سئزنله چوخ دانىشمايا جagam، چونكى بو دونيانين حؤكمدارى گلئر. اونون منئم اوستومده هچ بئر قودرتى يوخدور. ۳۱ اما اونون اوچون كى، دونيا بئلسئن مې آتانى سؤئرم و آتائين مې امر اتدئكلرئنى يرئنه يئئرئرم. دورون بورادان گدك.

دا تانيياردئئئز. ائئندئدن اونو تانىيئرسيئز و اونو گؤروبسونوز.»

۸ فئلئپوس ددى: «يارب، آتانى بئزه گؤرسد و بو بئزئم اوچون كئفايت ادر.»

۹ عئسا اونو ددى: «فئلئپوس، بو قدر سئزنله اولارق مې حله تانيمايئيسان؟ مې گؤرن آتانى گؤروب. نهجه آتانى بئزه گؤرسد دئئرسن؟ ۱۰ ائئانميرسان كى، مې آتامدايام و آتامنده دئر؟ سئزه ددئئم سؤزلرى اؤزومدن دمئرم. بو، منده اولان آتادير كى، اؤز ائشئرئنى گؤرور. ۱۱ ائئانين كى، مې آتامدايام و آتا دا منده دئر. يوخسا، او ائشئرله گؤره ائئانين. ۱۲ دوغروسونو سئزه دئئرم، مې اتدئئم ائشئرلى، مې ائئمان گئئن آدام دا اده جك. و بونلاردان داها بؤيوك ائشئر ده اده جك، چونكى مې آتائين يانينا گدئرم. ۱۳ و منئم آديمدا هر نه ائئسته يه سئئز، اونو اده جه يم كى، آتا اوغولدا عئزت تاپسين. ۱۴ منئم آديمدا مندن هر نه ائئسته يه سئئز، اده جه يم.»

موقدئس روحون وعده ورتئلمه سى

۱۵ «اگر مې سؤئرسئئئز، امر اتدئكلرئمى يرئنه يئئررسئئئز. ۱۶ و مې آتادان خاهئش اده جه يم و او سئزه باشقا بئر تئسلئ ورن* وره جك كى، ابده كئمى سئزنله قالسئن. ۱۷ او حقئقت روحودور كى، دونيا اونو قبول اده بئلمز. چونكى نه اونو گؤرز، نه ده اونو تانييار. اما سئز اونو تانىيئرسيئز، چونكى سئزنله قالىر و سئزده اولاجاق.

۱۸ سئزى يئئم بوراخمايا جagam، سئزن يانينيزا گله جه يم. ۱۹ بئر آز مودت سونرا، دونيا داها مې گؤرمه يه جك. اما سئز مې گؤره جكسئئز. مې ياشاديغيم اوچون سئز ده ياشايا جاقسيئز. ۲۰ او گون آنلايا جاقسيئز

اوزوم آغاجی و بوداقلار

۱۵

من حقیقی اوزوم آغاجی بام و
آتام باغباندير. ۲ منده اولوب
میوه ورمه یین هر بوداگی، او، کسبب آتیر و
میوه ورن هر بوداگی تمثزله یئر کی، آرتیق
میوه ورسن. ۳ ائندی سئز، سئزه ددئیم سؤزلر
اوزوندن تمئرسئنتز. ۴ منده قالین و من ده
سئزده قالا جغام. نجه کی، بوداق آغاجدا
قالمایینجا اؤزاؤزوندن میوه وره بئلمز، سئز
ده منده قالمایینجا بله سئنتز.

۵ من اوزوم آغاجی بام و سئز بوداقلار سینیز.
منده قالان و من اوندان قالان آدام چوخ
میوه گئتر. چونکی من سئز هچ بئر شی
اده بئلمز سئنتز. ۶ منده قالما یان آدام بوداق
کئمی چؤله آتیلیب قورویار. ائنسانلار
اونلاری ییغیب اودا آتارلار و اونلار یانار.
۷ اگر سئز منده قالاسینیز و من سؤزلرئیم
سئزده قالسا، نه آرزو ادئرسئنتز، ائسته یین و
سئزه ورئله جک. ۸ آتام سئزن چوخ میوه
گئترمه یئنزله عئزتلنه نر و بله جه منئم
شاگئردلرئم اولورسونوز. *

۹ نجه کی، آتا منی سوئب، من ده سئزی
اله سومئشم. منئم محبتئمه قالین. ۱۰ اگر
منئم امرلرئمی یئرته یئتره سئنتز، منئم محبتئمه
قالاسینیز. نجه کی، من آتامین امرلرئنی یئرته
یئترمئشم و اونون محبتئننده قالیرام. ۱۱ بو
شیلری اونون اوچون سئزه دمئشم کی، منئم
شادلیغیم سئزه قالسین و سئزن شادلیغینیز
کامل بئر شادلیق اولسون. ۱۲ منئم امرئم بودور؛
سئزی سیودئیم کئمی، سئز ده بئر بئرئنتزی
سوئن. ۱۳ هچ کسده بوندان بؤیوک بئر محبت
اولا بئلمز کی، جانینی دوستلاری یولوندا فدا

اتسئن. ۱۴ اگر سئزه امر اتدئکلرئمی یئرته
یئتره سئنتز، منئم دوستلاریم سینیز. ۱۵ آرتیق
سئزی قول چاغیرمیرام، چونکی قول آغاسینین
نه اتدئینی بئلمز. سئزی دوست چاغیرمیرام،
چونکی آتامدان ائشتدئیم بوتون شیلری سئزه
بئلدرئیم.

۱۶ سئز منی سچمه دئنتز، من سئزی سچدئم
و تعین اتدئم کی، گدئب میوه گئتره سئنتز
و گئتردئینئز میوه همئشه قالسین کی، منئم
آدیمدا آتادان ائسته دئینئری آتا سئزه ورسن.
۱۷ بو امرلری اونون اوچون سئزه ورئرم کی،
بئر بئرئنتزی سوه سئنتز.

دونیا نین نفرتی

۱۸ اگر دونیا سئزدن نفرت اتسه، بئلن
کی، سئزدن اول مندن نفرت ادئب. ۱۹ اگر
دونیادان اولسایدینیز، دونیا اؤزونونکونو
سوردی. آما سئز دونیادان دئلسئنتز و من
سئزی بو دونیادان سچمئشم. اونون اوچون
ده دونیا سئزدن نفرت ادئر. ۲۰ سئزه ددئیم
سؤزو خاطیرلایین؛ "قول آغاسیندان بؤیوک
دئل." ۲۱ اگر اونلار منه اذئیت وردلر، سئزه
ده اذئیت وره جک. اگر منئم سؤزلرئمی
یئرته یئتردئر، سئزن ده سؤزلرئنتزی یئرته
یئتره جک. ۲۲ آما منئم آدیم اوزوندن بوتون
بو شیلری سئزه اده جک، چونکی منی
گؤنדרه نی تانیملار.

۲۲ اگر گلب اونلارلا دانیشماسایدیم،
گوناهلاری اولمازدی. آما ائندی گوناھلاری
اوچون اونلار هچ بئر غوذر قالما یب. ۲۳ مندن
نفرت ادن، منئم آتامدان دا نفرت ادئر.
۲۴ اگر اونلارین آراسیندا آیری آداملارین لئندن
گلمه یین عمللری اتمه سیدئم، گوناھلاری

اشكارا ادهجك، چونكى آتائين يانينا گدئرم و آرتيق منى گۆرمه يه جكسئئز. ۱۱ و تارينين موحاكئمه سئئئن نه اولدوغونو دا اونلارا گۆرسده جك، چونكى بو دونيايا حؤكمدارلىق ادىن روح محكوم اولونوب.

۱۲ سئزه دمه لى چوخ سؤزلرم وار، اما ائندى اونلارلى درك اده بئلمز سئئز. ۱۳ لاكن او، يعنى حقيقت روحو گلنده، سئزى بوتون حقيقت هئدايت اده جك. چونكى اؤزوندىن هچ بئر شى دمه يه جك. نه ائشئدر، اونلارلى دئيه جك و گله جكده اولاجاقلارلى سئزه خبر وره جك. ۱۴ او منه عئزت وره جك، چونكى منئم اولانلاردان آليب سئزه بئلدئره جك. ۱۵ آتائين هر شى وار، منئمئدر. اونون اوچون ده ددئم كى، منئم اولانلاردان آليب سئزه بئلدئره جك. ۱۶ آز بئر زاماندىن سونرا منى آرتيق گۆرمه يه جكسئئز و آز بئر زاماندىن سونرا منى گئنه گۆره جكسئئز.»

شاگئردلرئن ماتملىرى شادليغا دئنه جك

۱۷ شاگئردلردن بعضىلى بئر بئرلرئنه دئدئلر: «آز بئر زاماندىن سونرا منى آرتيق گۆرمه يه جكسئئز و آز بئر زاماندىن سونرا منى گئنه گۆره جكسئئز» و «چونكى آتائين يانينا گدئرم» سؤزدن نه نئيتى وار؟ ۱۸ اونا گۆره ده دئدئلر: «آز بئر زامان» دمكدن مقصدى نه دئر؟ اونون ددئئنى آنلاميريق.»

۱۹ عئسا اونلارلارين سوروشماق ائسته دئكلرئنى آنلاييب اونلارا ددى: «آز بئر زاماندىن سونرا منى آرتيق گۆرمه يه جكسئئز» و «آز بئر زاماندىن سونرا منى گئنه گۆره جكسئئز» ددئئم اوچون بئر بئرلرئئزدن سوروشورسونوز؟ ۲۰ دوغروسونو سئزه دئئرم؛ سئز آغلاييب آلم چكه جكسئئز و دونيا شادلىق اده جك. سئز ماتم توتاجاق سئينيز، اما سئزئن ماتمئئز شادليغا

اولمازدى. اما ائندى اونلار هم عمللرئى گؤروبئر و هم مندن، هم ده آتامان نئفرت ائدئلر. ۲۵ اما بو اولدو كى، شريعتده يازيلمىش بو سؤز يرئنه يئتئشئئن: «مندن سببئسز نئفرت ائدئلر.» ۲۶ آتادان سئزه گؤندره جه يئم تسلى ورن گلدئكجه منئم حاقئمدا شهادت وره جك. همئن حقيقت روحو كى، آتادان چيخيب گلئر. ۲۷ و سئز ده منئم حاقئمدا شهادت وره جكسئئز، چونكى باشلانئشئان منئمله وارسئينيز.

۱۶ بو سؤزلرى اوندىن اؤتري سئزه ددئم كى، ائمانئينيز سوستئشمه سئئن. ۲ سئزى كئئسه لردن قوواجاقلار. بلى، اله واخت گلر كى، سئزى اؤلدورن هر كس تارييا خندمت ائدئئنى گومان ادر. ۳ بو ائشئلىرى ادرلر، چونكى نه آتائى تانىييلار نه ده منى. ۴ اما بو شيلرى سئزه ددئم كى، همئن واخت گلنده، بونلارلى سئزه ددئئمى خاطيرلاياسئينيز. بو شيلرى باشلانئشئان سئزه دمه ددئم، چونكى سئزئنه ائدئم.

موقدس روحون ائشى

۵ اما ائندى منى گؤندره نئئن يانينا گدئرم، و سئزدن هچ بئرئئز مئندن سوروشمور؛ «سن هارايلا گدئرسن؟» ۶ لاكن بو شيلرى سئزه ددئئم اوچون اوره يئنئز قمله دولوب. ۷ اما حقيقتى سئزه دئئرم؛ منئم گتمه يئم سئزئن اوچون خيئرلى دئر. چونكى گتمه سم، تسلى ورن سئزئن يانئيزا گلمز. اما اگر گتسم، اونو سئزئن يانئيزا گؤندره رم. ۸، گلدئى زامان، دونيائين آداملارينا گوناھين نه اولدوغونو، صالحلئئئن نه اولدوغونو، و تارينين موحاكئمه سئئن نه اولدوغونو بئلدئره جك. ۹ اونلارلار گوناھينى گؤرسده جك كى، منه ائمان كئئرمئرلر. ۱۰ حقيقتى صالحلئى اونلارا

زحمت آلتینداسینیز، لاکئن جسور اولون! من دونیا یا قالب گلمشم.»

عسا شاگردلری اوچون دوعا ادر

عسا بو سؤزلری دیندن سونرا گؤزلرنی گویه قالدیریب ددی: «آتا، ساعات بیتشوب. اوغلونا عئزت ور کی، اوغلون دا سنه عئزت ورسن. ^۲ نهجه کی، بوتون انسانلار اوستونه سن اونا حاکمیت وردن کی، اونا وردیئن انسانلارین هامیسینا ابدی حیات ورسن. ^۳ و ابدی حیات بودور کی، اونلار سنی، تک حقیقی تار و گؤندرئین عسا مسیحی تانیسنلار.

^۴ من سنی یر اوزونده عئزتلدردم؛ یرنه یتیمک اوچون منه تاپشیردیغین انشی تاماملاماقلا. ^۵ و ائندی سن ای آتا، اؤز یانیندا منی عئزتلدنر. او عئزتله کی، دنیا یارانامیشدان سنن یانیندا واریم ائدی. ^۶ من سنن آدینی* بو دونیادان منه وردیئن انسانلارا تانیتدیرمیشام. اونلار سنن ائندلر و سن اونلاری منه وردن. و سنن دئکلرئندن اطاعت ادیلر. ^۷ ائندی اونلار بئیلر کی، منه وردنکلرئتن هامیسی سندنذر. ^۸ چونکی منه وردیئن سؤزلری اونلارا وردنم و اونلار قبول ائدیلر. سنن یانیندان گلدیئمی حقیقتن آنلادیلار و ائنادیلار کی، منی سن گؤندرئسن.

^۹ من اونلار اوچون یالواریرام. دنیا اوچون یوخ، منه وردنکلرئ اوچون یالواریرام. چونکی اونلار سنندئرلر. ^{۱۰} منم اولان هر شی سنندئر و سنن اولانلار دا منمدئر. و من اونلاردا عئزتلنمشم. ^{۱۱} آرتیق من اوزون بئر مودت اوچون بو دونیادا دینلم، آما اونلار بو دونیادادیرلار. و من سنن یانینا گلثرم. ای موقدس آتا، منه وردیئن آدینلا اونلاری

دؤنه جکدئر. ^{۲۱} آرواد، اوشاغینین دوغوم واختی یتشن زامان، آغری چکر، آما اوشاغینی دوغاندان سونرا، بئر انسان بو دونیا گئرمه سننه گؤره، شادلیغیندان آغری یادیندان چیخار. ^{۲۲} ائندی سئر ده دوغرودان قوصه لئرسئنر، آما سئزی گئنه گؤره جهیم و اوره یئنر سؤنه جک و هچ کئم سئزن شادلیغینیزی سئزدن آلمایاجاق. ^{۲۳} و او گون مندن هچ بئر شی سوروشمایاجاقسینیز. دوغروسونو سئر دیشم؛ آتادان هر نه ائستیه سئنر، منم آدیما سئر ره جک. ^{۲۴} ائندیئ کیمی منم آدیما هچ بئر شی ائستمه یئبسئنر. ائستیه سن و آلاجاقسینیز کی، شادلیغینیز کامل اولسون. ^{۲۵} بو شیلری مثلرله سئر دمشم. او ساعات گلر کی، آرتیق سئر مثلرله دانیشمایاجام. آتا حاقیندا سئزنله آچیقجا دانیشاجام. ^{۲۶} او گون منم آدیما ائستیه جهکسئنر و دمئرم کی، سئزدن اؤتری آتادان خاهئن اده جهیم. ^{۲۷} چونکی آتا اؤزو سئزی سور، اونا گؤره کی، منی سوبسئنر و اونون یانیندان گلدیئمه ائنائیسینیز. ^{۲۸} من آتاین یانینان چیخیب بو دونیا یا گلمشم. دنیانی ترک ادب گئنه آتاین یانینا گدئرم.»

^{۲۹} شاگردلری دئلر: «آها! ائندی آچیقجا دانیشیرسان و هچ بئر مثلدن ائستفاده اتمئرسن. ^{۳۰} ائندی سنن هر شی بلدیئنی آنلایریق و احتیاجین یوخدور کی، کئمه سندن سوال سوروشسون. بوندان ائنائریق کی، تارینن یانینان چیخیب گلئسن.»

^{۳۱} عسا اونلارا ددی: «ائدی ائنائیرسینیز؟! ^{۳۲} او ساعات گلر و گلئدئر ده کی، هر بئرئنر اؤز طرفئنزه داغیلاجاقسینیز و منی تک-تنه بوراخاقسینیز. آما من تک دینلم، چونکی آتا دا منمعه دئر. ^{۳۳} بو شیلری سئر دئم کی، منده باریشینیز اولسون. بو دونیادا

۲۵ ای عادئیل آتا، دنیا سنی دوغرودان تانیمادی، آما من سنی تانیدیدم و بونلار دا آنلادیلار کی، سن منی گؤندرتیسن. ۲۶ سنن آدینی اونلار بللدردئم و بللدرهجهیم. اله کی، منی سودئیئن او محبت اونلاردا اولسون و من ده اونلاردا اولوم.»

عسا توتولور

(مئا ۲۶: ۴۷-۵۶، مرقوس ۱۴: ۴۳-۵۰،

لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳)

بو دوعانی ادندن سونرا عسا شاگردلری ائله چیخیب قیدرون دره سنئن او بئری تایینا کچدی. اورادا بئر باغ وار ائدی. عسا و شاگردلری بو باغا گئردلر. ۲ عسایا خیانت ادن یهودا دا بو یری تانی بیردی. چونکی عسا تیز-تیز شاگردلری ائله اورادا ییغیشیردیلا. ۳ یهودا بئر دسته عسگر گؤتوروب، باش کاهنلر و فریسلردن آلمیش موحافظلرله اورایا گلدی. اؤزلری ائله فنرلر، مشعللر و سئلاحلار گئرمیشدیلر. ۴ عسا باشینا گله جک هر شی بئله رک قاباغا گلپ. اونلار ددی: «کیمی آختاریرسینیز؟» ۵ اونلار جاواب وردنلر: «ناصره لی عسانی.» عسا اونلار ددی: «منم.»

اونا خیانت ادن یهودا دا اونلارلا دورموشدو. ۶ عسا «منم» دئیی واخت، اونلار گری چکئلپ یره ییخیلیدیلا. ۷ عسا گئنه ده اونلاردان سوروشدو: «کیمی آختاریرسینیز؟» ۸ اونلار جاواب وردنلر: «ناصره لی عسانی.» ۹ عسا ددی: «سئزه دئم کی، منم. اگر منی آختاریرسینیز، قویون بونلار گتسنلر.»

۹ بله اولدو کی، قاباقجا دئیی بو سؤز یرنه یتشئن کی، «سنن منه وردنکرتئن هچ بئرئسنی ائتمرمه مشم.» * ۱۰ شمعون بطروس یانیندا داشیدیغی قیلینجی چکدی و باش

حفظ ات کی، اونلار دا بئرئم کیمی بئر اولسونلار. ۱۲ اونلارین یانیندا اولان زامان، منه وردئین آدینلا اونلاری حفظ ائدم و هلاکت اوغلودان باشقا، اونلاردان هچ بئری هلاک اولمادی کی، موقدس کتتابین دئیی سؤز یرنه یتشئن.

۱۳ آما ائندی سنه گلترم و بو سؤزلری بو دونیادا ائکن دیرم کی، منم شادلیغیم اونلاردا کامل اولسون. ۱۴ سنن سؤزونو اونلار وردئم و دنیا اونلاردان نفرت ائدی. چونکی اونلار بو دونیادان دیللر، نجه کی، من بو دونیادان دیلم. ۱۵ یالوارمیرام کی، اونلاری بو دونیادان گؤتوره سن. یالوارمیرام کی، اونلاری شردن قورویاسان. ۱۶ نجه کی، من بو دونیادان دیلم، اونلار دا بو دونیادان دیللر. ۱۷ اونلاری حقیقتله موقدس ات. حقیقت سنن سؤزوندور. ۱۸ نجه کی، سن منی بو دونیا گؤندردئن، من ده اونلاری بو دونیا گؤندرتئم. ۱۹ اونلار اوچون من اوزومو وقف ائدم کی، اونلار دا حقیقتن وقف اولونسونلار. ۲۰ فقط اونلار اوچون یالوارمیرام. اونلارین سؤزو ائله منه ائمان گتیره جک آداملار اوچون ده یالوارمیرام کی، ۲۱ هامیسی بئر اولسونلار. نجه کی، سن ای آتا منده سن و من سندهیم، اونلار دا بئزه اولسونلار کی، دنیا سنن منی گؤندردئینه ائناسین. ۲۲ منه وردئین عئزتی من اونلار ورئمشم کی، بئر اولدوغوموز کیمی، اونلار دا بئر اولسونلار. ۲۳ من اونلاردا ایم و سن منده سن کی، اونلار بئرلئکده کامل اولسونلار و دنیا سنن منی گؤندردئینه و اونلاری سودئینه ائناسین، نجه کی، منی سودئن. ۲۴ ای آتا، ائسته یرم کی، منه وردنکرتئن ده من اولان یرده منمله اولسونلار و سنن منه وردئین عئزتی گؤرسولر. چونکی دونیانین یارانماسیدان منی سودئن.

باش کاهنن عسائی سورغویا چکتر

(متا ۲۶: ۵۹-۶۶، مرقوس ۱۴: ۵۵-۶۴)

لوقا ۲۲: ۶۶-۷۱

۱۹ او زامان باش کاهنن عسائی شاگتردلی و تعلملری حاقیندا سورغویا چکدی. ۲۰ عسئا اونا جاواب وردی: «من ددئکلرئی عالمه آچیقجا دمئشم. همئشه یهودنلر بیغیلدیغی کنشده و معبدده تعلثم ورمئشم. من گئزلجه هچ بئر شی دمه مئشم. ۲۱ نئیه مندن سوروشورسان؟ اونلار نه ددئکلرئی، اشدنلردن سوروش. اونلار منئم نه ددئکلرئی بئثلرلر.»

۲۲ عسائینن آغزیندان بو سؤزلر چیخان واخت، یانیندا دوران موحافظلردن بئری عسئایا شئل ووروب ددی: «باش کاهننه بله جاواب ورئرسن؟!»

۲۳ عسئا اونا ددی: «اگر سهو بئر سؤز دانیشدیم، سهو اتدئیئمی گؤرسد. آما اگر ددئکلرئم دوغردور، نه اوچون منی وورورسان؟»

۲۴ او زامان حتا عسائی قوللاری باغلی باش کاهنن قیافانین یانینا گؤندردی.

پطروسون ائکنجی و اوچونجو ائککاری

(متا ۲۶: ۷۱-۷۵، مرقوس ۱۴: ۶۹-۷۲)

لوقا ۲۲: ۵۸-۶۲

۲۵ شمعون پطروس اورادا دوروب اؤزونو قیزدیریدی. اونلار پطروسا ددئلر: «مگر سن ده اونون شاگتردلرئندن دینلسن؟»

پطروس ائککار ادئب ددی: «دیتلم.»

۲۶ باش کاهننن قوللاریندان بئری کی، پطروسون طرفئندن وورولوب قولاغی کسئلن

کاهننن قولونو ووروب اونون صاغ قولاغینی کسیدی. او قولون آدی مالخوس ائدی. ۱۱ او واخت عسئا پطروسا ددی: «قیلینجینی قیینا قوی. آتائین منه وردئی پیئالانی آیا انچمه یئم؟»

۱۲ بلهجه عسگر دسته سی، مئن باشی و یهودنلرئن موحافظلری عسائی توتوب باغلادیلار ۱۳ و اونو اول حنائین* یانینا آپاردیلار. چونکی حتا، او ائل باش کاهنن اولان قیافانین قایین آتاسی ائدی. ۱۴ قیافا او آدام ائدی کی، خالقین یولوندا بئر تک آدامین اولمه سئنی آرتیق مصلحت بئلئب یهودنلره* تئووصیه اتمئشیدی.

پطروسون ائکک ائککاری

(متا ۲۶: ۶۹-۷۰، مرقوس ۱۴: ۶۶-۶۸)

لوقا ۲۲: ۵۵-۵۷

۱۵ شمعون پطروس و آیری بئر شاگترد عسائینن دالینجا گئندلر. باش کاهننله تانیش اولان بو شاگترد عسئا ائله برابر باش کاهننن حیطنه گئردی. ۱۶ آما پطروس ائشکده، قایینین یانیندا دورموشدو. اونون اوچون ده باش کاهننله تانیش اولان او بئری شاگترد قاپیچی قیزلا دانیشیب، پطروسو انچه ری گئتردی. ۱۷ بو آرادا قاپیچی قیز پطروسا ددی: «سن کی، بو آدامین شاگتردلرئندن دینلسن، اله دیتل؟»

پطروس ددی: «دیتلم.»

۱۸ هاوانین سویوق اولدوغو اوچون نؤکرلر و موحافظلر کؤمور یاندریمیشدیلار و اونون اطرافیندا دوروب قیزیشیدیلار. پطروس دا اونلارین یانیندا دوروب اؤزونو قیزدیریدی.

۱۳: ۱۸ قیافادان اول حتا پادشاه ائدی. روملولار اونو ۱۵ مثلادی ائللنده باش کاهنن اولماقدان عزل اتمئشدلر،

لاکتن چوخ آداملار حله ده اونو باش کاهنن ساییدیلار.

۱۴: ۱۸ مقصد یهودنلرئن ریئسی

سنی اۆز مثلتن و باش کاهنلر منه تسلیم ادئیلر. نه ادئیسن؟»

۳۶ عئسا جاواب وردی: «منتم پادشاهلیغیم بو دونیادان دیئل. اگر پادشاهلیغیم بو دونیادان اولسایدی، نؤکرلریم چالیشاردیلار کی، من یهودلرین الله ورتلمه یئم. اما ائندی منتم پادشاهلیغیم بورادان دیئلدر.»

۳۷ او زامان پئلاط اونا ددی: «دمک دوغرودان دا بئر پادشاهسان؟»

عئسا جاواب وردی: «سن دیئرسن کی، من بئر پادشاهام. من بونون اوچون آنادان اولموشام و بونون اوچون بو دونیا گلیمش کی، حقیقت حاقیندا شهادت ورتم. حقیقتن طرفدارى اولان هر کس منتم سسیمی اشدئر.»

۳۸ پئلاط اونا ددی: «حقیقت نه دئر؟» و بونو دئینده گئنه اشییه، یهودلرین یانینا چیخیب اونلارا ددی: «من اوندا هچ بئر تقصیر گؤرموم. ۳۹ اما سئزین بئر عادتئنر وار کی، پاسخا بایرامیندا سئزین اوچون زئندانان بئرینی آزاد ادم. ائندی آیا ائسته یئر سئز کی، یهودلرین پادشاهینی سئزین اوچون آزاد ادم؟»

۴۰ یهودلر تکرار قیشقیریپ ددئلر: «بو آدمی یوخ، بارابانی!» و بو بارابا اوغرو* اندی.

عئسا اولومه محکوم اولور

۱۹ او زامان پئلاط عئسانی توتوب اونا شالاق ووردوردو. ۲ عسگرلر ده تئکانلاردان بئر تاج هوروب اونون باشینا قویدولار و اونا قیرمیزی رنگینده بئر شئل گیدئردئلر. ۳ و اونون یانینا گلئب ددئلر: «سلام، ای یهودلرین پادشاهی.» و اونا شئله ووروردولار.

۴ پئلاط گئنه اشییه گدئب یهودلره* ددی:

قوللا قوحوم ائدی، ددی: «مگر من سنی اونولا باغدا گۆرمه دئم؟!»

۲۷ بطروس گئنه ده ائنکار اتدی و او آندا خوروز بانلادی.

عئسا پئلاطین حوزوروندا

(متا ۱: ۲۷-۲، ۱۱-۳۱)

مرقس ۱: ۱۵-۲۰، لوقا ۱: ۲۳-۵، ۱۳-۲۵)

۲۸ سحر ارکن ائدی. یهودلر عئسانی قیافانین یانیندان روم والئسننن سارایینا آپاردیلار. اما اۆزلری سارایا گئرمه دئلر کی، مبادا شرئعه اساسن ناپاک ساییلیب پاسخا یه یئنی یییه بئلمه سنلر. ۲۹ اونا گۆره ده پئلاط سارایدان اونلارین یانینا چیخیب ددی: «بو آدمیان نه شنکایتئنز وار؟»

۳۰ یهودلر جاواب ورتب اونا ددئلر: «اگر بو آدم تقصیرلی اولماسایدی، اونو گئترئب سنه تسلیم اتمزدنک.»

۳۱ پئلاط اونلارا ددی: «اونو سئز گۆتورون و قانونلارینیزا گۆره اۆزونوز اونون حاقیندا حؤکم اذن.»

یهودلر* اونا ددئلر: «بئزیم هچ کئمی اولومه محکوم اتمه یه ائتختیاریمیز یوخدور.»

۳۲ بونلار اونا گۆره اولدو کی، عئسانین نه جور اولومه اۆلهجه یی حاقیندا ددئی سۆز بیرنه یئتئسن. ۳۳ او زامان پئلاط گئنه سارایا قایدیب، عئسانی چاغیردی و اونا ددی: «آیا سن یهودلرین پادشاهی سان؟»

۳۴ عئسا جاواب وردی: «سن بونو اۆزوندن دیئرسن، یوخسا اۆزگه آدمالار سنه مندن صؤحبت ادئیلر؟»

۳۵ پئلاط جاواب وردی: «مگر من یهودیم؟»

گونون آلتینجی ساعاتی ائدی. پئلاط یهودلره ددی: «بودور، سئژن پادشاهینیز!»

۱۵ یهودلر چیغیردیلا: «محو اولسون، محو اولسون، چارمیخا چک!»

پئلاط اونلارا ددی: «پادشاهینیزی چارمیخا چکتم؟»

باش کاهنلر جاواب وردیلر: «قیصردن باشقا هیچ پادشاهیمیز یوخدور.»

۱۶ او زامان پئلاط عئسانی چارمیخا چکلمک اوچون اونلارا تحویل وردی.

عسا چارمیخا چکئلر

(متا ۲۷: ۳۲-۳۴، مرقوس ۱۵: ۲۱-۳۲،

لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳)

اونلار عئسانی آلیب گؤتوردولر. ۱۷ عسا چارمیخینی داشییاراق کله دیئلن بئر یره گئترئلدی. بو یره عبرانی دئلنده جولجوتا دئیردلر. ۱۸ اونلار بو یرده عسا و اونونلا برابر ائکی نفری ده چارمیخا چکئلر. بئرئنی اونون بئر طرفئنده و او بئرئسنی اونون او بئر طرفئنده و عسا اورتادا قالدی. ۱۹ پئلاط بئر تخته یازیپ اونو چارمیخین باشینا ووردو. بو تخته ده بله یازیلیمیشدی: «ناصره‌لی عسا، یهودلرئن پادشاهی» ۲۰ یهودلردن چوخلاری بو یازینی اوخودولار. چونکی عسانین چارمیخا چکئلده یی شهرئن یاخینلیغیندا ائدی و بو یازی عبرانی، یونانی، و لاتین دئلنده یازیلیمیشدی.

۲۱ او واخت یهودلرئن باش کاهنلری پئلاطا ددیلر: «یازما؛ یهودلرئن پادشاهی، یاز؛ بو آدم "یهودلرئن پادشاهی" نام دئیردی.»

۲۲ پئلاط جاواب وردی: «یازدیغیمی یازمیشام.» ۲۳ عسگرلر عئسانی چارمیخا چککدن

سونرا اونون پالتارلارینی دؤرد یره بۆلدولر و هر بئرئسی بئر پای گؤتوردو. اونون کۆینه یئنی ده گؤتوردولر، امّا کۆینک تئکئشسئز و باشدان باشا بئر توخوما ائدی. ۲۴ اونا گۆره

«باخین، اونو سئژن یانینزا گئترئم کی، اوندا هیچ بئر گوناھ تاپمادیغیمی بله سئژن.»

۱۵ او واخت عسا، باشیندا تئکاندان تاج و آییننده قیرمیزی بئر سئئل، ائشیه چیخدی.

پئلاط یهودلره ددی: «باخین، او آدم!»

۱۶ باش کاهنلر و موخافئظر عئسانی گؤرن زامان چیغیریب ددیلر: «چارمیخا چک! چارمیخا چک!»

پئلاط اونلارا ددی: «گؤتورون سئز اؤزونوز چارمیخا چکئن. من اوندا هیچ بئر گوناھ گؤرمؤم.»

۱۷ یهودلر جاواب وردیلر: «بئژنم بئر قانونوموز وار و او قانونا گۆره بو آدم اؤلمه‌لی دئر. چونکی اؤزونو تارینین اوغلو ادب.»

۱۸ پئلاط بو سؤزو ائشیدن واخت داها چوخ قورخدو ۱۹ و تکرار سارایا قاییدیب عئسایا ددی: «سن هارادانسان؟» امّا عسا اونا جاواب ورمه‌دی.

۲۰ او واخت پئلاط اونا ددی: «منه جاواب ورمرسن؟ بئلمئرسن کی، سنی هم چارمیخا چکمه‌یه قودرتئم وار، هم ده آزاد اتمه‌یه؟»

۲۱ عسا جاواب وردی: «اگر بو قودرت سنه یوخاریدان ورئلمه‌سیدی، منئم اوستومده هیچ بئر قودرتئن اولمازدی. اونا گۆره ده، او آدمین گوناھی کی، منی سنن الفنه ورتب، داها بؤیوکدور.»

۲۲ بو زاماندا پئلاط عئسانی آزاد اتمه‌یه چالیشدی، امّا یهودلر قیشقیریب دئیردلر: «اگر بو آدمی بوراخاسان، آرتیق قیصرئن دوستو دئیلسن. اؤزونو پادشاه ادن بئر آدم قیصرئن ضئئنه قالخب.»

۲۳ پئلاط بو سؤزلری ائشننده عئسانی ائشیه گئتردی و «داش دؤشه‌مه» دیئلن یرده حؤکم کورسوسونده اوتوردو. بو یره عبرانی دئلنده «جائاتا» دئیلر. ۲۴ او گون پاسخا بایرامینین حاضیرلیق گونو ائدی. تقرئبن

پنلاطدان ائسته دئلر کی، اونلارین قیچلاری سیندیریلسین و چارمیخدان گۆتورولسون. ۳۲ بو سبیدن عسگرلر گلب بئرنجی آدامین، سونرا دا عئسانین او بئری یانیندا چارمیخا چکلمشش آدامین قیچلارینی سیندیریدیلار. ۳۳ اما عئسانین یانینا گلنده اونون اؤلموش اولدوغونو گؤروب قیچلارینی سیندیرمادیلار. ۳۴ لاکئن، عسگرلردن بئری اونون بؤیرونه نئزه ووردو و او آندا اورادان قان و سو آخدی. ۳۵ بونو گۆرن شهادت ورئب و اونون شهادتی دوغور دور. او، حقیقتی ددئیننی بئلئر و شهادت ورئر کی، سئز ده ائمان گئئره سنئئز. ۳۶ بو شیلرئن هامیسی باش وردی کی، موقدس کتتابین یازدیغی بو سؤز یرئنه یتئشسئن: «اونون سوموکلرئندن هچ بئری سینمایاجاق.» * ۳۷ و گئنه باشقا بئر یازی دئیر: «نئزه ووردوقلاری آداما باخاجاقلار.» *

۳۸ بو حادثه لردن سونرا، آراماتایلی یوسف پنلاطدان ائجازه ائسته دی کی، عئسانین بدننی گۆتورسون. او، عئسانین شاگئردی ائدی، لاکئن یهودلرئ * قورخوسوندان اؤزونو گئزله دئردی. پنلاط بو ائشه ائجازه وردی و او دا گلب عئسانین بدننی گۆتوردو. ۳۹ نئقودئموس دا کی، اولجه گجه قارانلیغیندا عئسانین یانینا گلمئشیدی، یوز لئتراس * قارشیمیش مور و عؤد آغاجی ائله گلدی. ۴۰ او زامان عئسانین بدننی گۆتوروب عطئرلرله کفنه بوکدولر. نجه کی، یهودلرئ دفن عادتی ائدی. ۴۱ عئسانین چارمیخا چکئلدی یرده بئر باغ وار ائدی و بو باغدا تزه بئر مقبره قازیلیمیشدی کی، اونون ائچئنه

ده بئر بئرلرئنه دئئلر: «بونو ییرتمایاق. گلئن اونون کئمن اولماسینا پوشک آتاق.» و بونلار اونا گۆره اولدو کی، موقدس کتتابین ددئی سؤز یرئنه یتئشسئن: «اونلار پالتارلاریمی اؤز آرالاریندا بؤلدولر و کؤینه یم اوچون پوشک آتدیلار.» * عسگرلر بله اتدئلر.

۲۵ عئسانین چارمیخی یانیندا اونون آناسی، خالاسی، کلپاسین آروادی مریم و مجدلی مریم دورموشدولار. ۲۶ عئسا آناسی و اونون یانیندا سودئی شاگئردئن دوردوغونو گۆرنده آناسینا ددی: «آنا، بودور، سنئن اوغلون!» ۲۷ سونرا دا او شاگئرده ددی: «بودور، سنئن آنان.» و او زاماندان او شاگئرد عئسانین آناسینی اؤز اوئنه آپاردی.

عئسانین اؤلومو

(متا ۲۷: ۴۵-۵۶، مرقوس ۱۵: ۳۳-۴۱،

لوقا ۲۳: ۴۴-۴۹)

۲۸ بوندان سونرا، عئسا بوتون ائشلرئن تامام اولدوغونو بئلدی و موقدس کتتابدا دئئلن سؤزون یرئنه یتئشمه سی اوچون «سوسوزام» ددی. ۲۹ اورادا سئرکه دولو بئر قاب قویولموشدو. سئرکه دن بئر سونگر دولدوروب اونو بئر زوفا بوداغینا تاخیب عئسانین آغزینا اوزاتدیلار. ۳۰ عئسا سئرکه نی داددی و سونرا ددی: «هر شی یرئنه یتئشدی.» و باشینی آئب جان وردی.

۳۱ او گون بایرامین حاضیرلیق گونو ائدی و یهودلر سبت گونونده جسدلرئن چارمیخدا قالماسینی ائسته مئردئلر، چونکی او سبت بؤیوک بئر گون ائدی. اونا گۆره ده

۲۴: ۱۹ مزمور ۱۸: ۲۲

۳۶: ۱۹ چیش ۴۶: ۱۲، سایلار ۱۲: ۹، مزمور ۲۰: ۳۴

۳۷: ۱۹ زکرتیا ۱۰: ۱۲

۳۸: ۱۹ مقصد یهودلرئن ریشی

۳۹: ۱۹ تفرئین ۳۴ کئلو

آغلاییردی. آغلایا-آغلایا باشینی آیتب قبئرن
ائچئنه باخدی. ۱۲ آغ گیشمش ائکی ملک
گوردو. عئسانین بدنئنن قویلدوغو یرده
ملکلردن بئری اونون باشی اولان یرده
اوتورموشدو، او بئرسی ده اونون آياقلاری
اولان یرده. ۱۳ او واخت ملکلر مریمه دئئر:
«آرودا نه اوچون آغلاییرسان؟»

مریم ددی: «رَبِّمِی گُتُوروب آپاریبار و
هارایا قویدوقلارینی بئلمئم.»
۱۴ بونو دئیندن سونرا آرخایا دؤندو و عئسانین
اورادا دوردوغونو گوردو. لاکئن اونون عئسا
اولدوغونو بئلمه‌دی. ۱۵ عئسا اونا ددی: «آرودا
نه اوچون آغلاییرسان؟ کیمی آختاریسان؟»
مریم اونو باغبان گومان ادب اونا ددی:
«آغا، اگر سن اونو گُتُوروب آپاریبان، هارایا
قویدوغون بیری منه ده. قوی گدئم اونو گُتُوروم.»
۱۶ عئسا اونا ددی: «مریم!»

مریم دؤنوب عبیرانی دئئنده اونا ددی:
«رَبِّو!» (یعنی اوستاد!)

۱۷ عئسا اونا ددی: «منه توخونما، چونکی
حله آتائین یانینا قالخمایشم. آما قارداشلاریمین
یانینا گت و اونلار ده کی، آتامین یانینا و
اونلارین آتاسینین یانینا قالخیرام، تاریمین
یانینا و اونلارین تاریسینین یانینا.»

۱۸ مجدلی مریم گدئب شاگئردلره خبر وردی
کی، ربی گُرووب و رب اونا بونو دئیندئر.

عئسا شاگئردلرئنه گُرونور

(منا ۲۸: ۱۶-۲۰، مرقوس ۱۶: ۱۴-۱۸،

لوقا ۲۴: ۳۶-۴۹)

۱۹ او گون، هفتئتن ائک گونو، آخشام
اولاندا، شاگئردلر یهودلرئن قورخوسوندان
قاپیلاری باغلاییب ائچه‌رئده بئر یره
یغیلمیشدیبار کی، عئسا گلبب اونلارین
اورتاسیندا دورودو و اونلار ددی: «سئزه سالام!»

۲۰ بونو دئیندن سونرا اللرنی و بؤیرونو
اونلار گُریستدی. شاگئردلر ربی گُردوکلرئندن

بو زامانا قدر کئمسه‌نی قویمامیشدیبار.
۲۲ یهودلرئن بایرامینین حاضیرلیق گونو
اولدوغونا گُوره، عئسانین بدننی اورایا
قویدولار. چونکی بو مقبره یاخین اندی.

اؤلولر آراسیندان دئرئتن عئسا

(منا ۱-۲۸، مرقوس ۱۶: ۱-۸، لوقا ۲۴: ۱-۱۲)

۲۰ هفتئتن ائک گونو، مجدلی
مریم سحر ارکن قبئرن یانینا
گلدی. هاوا حله قارانلیق اندی. آما قبئرن
آغزینی اؤرتن دیرمان داشینی بئر یانا
دئیرلنمش گوردو. ۲ او واخت قاپچیب
شمعون پطروس و عئسانین چوخ سودئی او
بئری شاگئردن یانینا گلدی. و اونلار ددی:
«رَبِّی قبئردن گُتُوروبلر و بئلمئرئک کی،
هارایا آپاریب قویوبلار.»

۳ پطروس و او بئری شاگئرد اودن چیخیب
قبئر سمتئنه یولا دوشدولر. ۴ یولدا برابر
قاپیردیبار، لاکئن او بئری شاگئرد پطروسو
اؤتوب، اوندان اول قبره یتئشدی. ۵ باشینی
آیتب قبئرن ائچئنه باخدی. کتان پارچا
اورادا یرده اندی. آما گئنه ده قبئرن ائچئنه
گئرمه‌دی. ۶ او واخت شمعون پطروس اونون
آرخاسیندان اورایا یتئشدی و قبئرن ائچئنه
گئرئب عئسانین کفئننی اورادا یرده گوردو.
۷ عئسانین باشینی بورودوکلری دسمال،
کفنله دئیلدی و آیری بئر یرده بوکولموش
حالدا قویولموشدو. ۸ بو زامان اؤلجه قبئرن
یانینا یتئشن او بئری شاگئرد ده قبئرن ائچئنه
گئردی. او گوردو و انئاندی. ۹ آما گئنه ده
موقدس کتاپین یازدیغینی بئلمئرئلر کی،
عئسا گرک اؤلولردن دئرلئشن.

عئسا مجدلی مریمه گُرونور

(منا ۲۸: ۹-۱۰، مرقوس ۱۶: ۹-۱۱)

۱۰ بوندان سونرا شاگئردلر اوه قایتیدیلار،
۱۱ آما مریم قبئرن یانیندا دورموشدو و

عسائین موعود اولان مسیح اولدوغونا و تارینین اوغلو اولدوغونا ائناناسینیز و ائمان گئتمکله اونون آدیندا حیاتیئیز اولسون!

عسائیدى شاگترده گورونور

۲۱ بو حادثه لردن سونرا طبریا* گولونون قیراغیندا عسائیدى گئنه اوزونو شاگترده گورستدی و بو ائش بله اولدو:

۲ شمعون پطروس، اکتر دیئلن توماس، جئلئن قانا کندئندن اولان نته ناعئل، زیدین اوغوللاری، و عسائین شاگترلرئندن ایری ائکی نفر بئر یرده ائئلر. ۳ شمعون پطروس اولارلار ددی: «بالیق توتماغا گدئرم.»

اولار اونا دئئلر: «بئر ده سئئنه گئلرئک.» ائشیه چیخیب قایيغا مئئئلر. اما او گجه هچ بئر شی توتا بئلمه دئلر. ۴ سحر آچیلارکن عسائى ساحئلده دورموشدو، لاکئن شاگترلر اونون عسائى اولدوغونو بئلمه دئلر. ۵ عسائى اولارلار ددی: «اوشاقلار، یمک اوچون بئر شینئر وار؟»

اولار اونا جاواب وردئلر: «خیر.» ۶ عسائى اولارلار ددی: «تورو قایيغین صاغ طرفئنه آتین کی، توتارسینیز.»

تورو آتیدیلار و بالیقلارین چوخلوغوندا اونو چکه بئلئردئلر. ۷ او وخت عسائین سودئیى شاگتر پطروسا ددی: «رئدئر!»

شمعون پطروس اونون رب اولدوغونو ائشئن وخت، آئیندن چيخارتدیغی پالتارینا سارینیب، اوزونو گؤلّه آتدی. ۸ اما او بئر شاگترلر بالیق تورونو چکه رک قایيقلار گلدئلر، چونکی ساحئلدن اوزاق دئئلئلر، آئچاق دوخسان متر اولاردی. ۹ قورولوغا چيخدیقلاری زامان اودون کومورون یانديغینی گوردولر. اودون اوستونده بالیق،

چوخ سونئئلر. ۲۱ عسائى اولارلار گئنه ددی: «سئزه سالام. نجه کی، آتا منی گوندردی، من ده سئزی گوندرئرم.»

۲۲ و بونو دئیندن سونرا نئفسئنی اولارلار اوفوروب ددی: «موقدس روح آلین. ۲۳ کئمن گوناھلارینی باغیشلا یاسینیز، باغیشلاناجاق. کئمن ده گوناھلارینی باغیشلاما یاسینیز، باغیشلانما یاجاق.»

عسائى و توماس

۲۴ اکتر دیئلن توماس کی، اونانکی شاگترددن بئری ائدی، عسائى اولارلار گورون وخت، اولارلار بئر یرده دئئلدی. ۲۵ اونون اوچون ده گلدئیى وخت، او بئر شاگترلر اونا خبر وردئلر: «رئى گوردوک!»

اما توماس اولارلار ددی: «میخلارین یاراسینی اونون اللرئنده گورمه یئنجه، بارماغیمی همن یارایا سوخما یئنجا، ائمی اونون یارالی بئرونه قویما یئنجا ائئانمارام!»

۲۶ سگئر گون سونرا شاگترلر گئنه اوده بئر یره ییغیشمیشدیلار و بو زامان توماس دا اولارلارلار ائدی. قاییلار باغلی ائکن عسائى گلئب، اولارلارین اورتاسیندا دوردو و اولارلار ددی: «سئزه سالام!»

۲۷ سونرا توماسا ددی: «گل، بارماغینی اوزات، اللرئمه باخ! گل، ائنی بئرونه قوی. ائئانسیز اولما، ائئان!»

۲۸ توماس جاواب ورتب اونا ددی: «رئئم! تارئم!»

۲۹ عسائى اونا ددی: «منی گوردویون اوچون ائئان دین؟ بختور او آداملار کی، منی گورمه مئش ائئان یب ائمان گئئرئلر.»

۳۰ عسائى شاگترلرئئن گوزلری قاباغیندا اوزگه چوخ علامتلر گورستدی کی، بو کئتابدا یازیلما ییب. ۳۱ لاکئن بو قدر یازیلیب کی،

هر شىي بئلىرسن. بئلىرسن كى، سنى سوئرم.»

عئسا اونا ددى: «قويونلاريمى اوتار. ١٨ دوغروسونو سنى دىئرم، جاوان اولدوغون زامان اوزون اوز بلنى باغلايىب، ائستىدئىن يره گىردئىن، اَمّا قوجالغىندا اللرنى اوزاداجاقسان و اوزگه بئرى سنىن بلنى باغلايلاق و ائستىدئىن يره اپاراجاقلار.»

١٩ عئسا بو سوزو دىكده او اؤلومه ائشاره ائدرى كى، پطروس اونولا تارىنى عئزىتلندىرەجك ائدى. و سونرا اونا ددى: «منم داليمجا گل.»

٢٠ پطروس دؤنوب عئسانىن سودئىي شاگىردئىن ارخالارنىدا گلەمە سنى گوردو، او شاگىردى كى، شام يەمەيندە عئسانىن سئنى سئنى سئىكەئىب، اوندان «يارب سنى خيانت ادن كئىمدر؟» سوروشموشدو. ٢١ پطروس بو شاگىردى گؤروب عئسايا ددى: «يارب، بس بو نه اولاجاق؟»

٢٢ عئسا پطروسا ددى: «اگر من گلە كئىمى اونون قالماسىنى ائستەسم، بوندان سنى نه؟ سنى منم داليمجا گل.»

٢٣ بلەجە «او شاگىرد اؤلەمەيەجك» سوزو قارداشلارنىن آراسىندا يايىلدى. اَمّا عئسا پطروسا «او، اؤلەمەيەجك» دىمەئىشىدى. «اگر من گلە كئىمى اونون قالماسىنى ائستەسم، بوندان سنى نه؟» دىمەئىشىدى.

٢٤ بو همن او شاگىرددئر كى، بو شىلرئىن حاقىندا شهادت وئىب و يازىدئر و بئلىئىك كى، اونون شهادتى دوغرو دور. ٢٥ عئسانىن ائدىنى اوزگه چوخ شىلر حلە وار كى، اگر تك-تك يازىلسايدى، گومان ائىرم يازىلان كئىتابلار دونيايا بلە سىغمەزدى.

يانىندا دا چؤرك وار ائدى. ١٠ عئسا اونلارا ددى: «ائىدى توتدوغونوز بالىقلاردان گئىرئىن.»

١١ شمعون پطروس گدئىب، تورو قورولوغا چكىدى. تور يوز آللى اوچ ائىرى بالىقلا دولموشدو و بو قدر چوخ اولدوغو حالدا تور ييرتيلەمەئىشىدى. ١٢ عئسا اونلارا ددى: «گلئىن سحر يەمەئىنى ييئىن.»

شاگىردلردن هچ بئرى اوندان «سنى كئىمسنى؟» سوروشماغا جسارت ائتمەئىدى. چونكى اونون رب اولدوغونو بئلىرئىلر. ١٣ عئسا گلدى و چؤرىي گؤتوروب اونلارا وردى. بالىغى دا وردى. ١٤ عئسا اؤلومدن دئىلندىن سونرا، بو اوچونجو دىفە ائدى كى، شاگىردلەر گؤرونوردو.

عئسا و پطروس

١٥ سحر يەمەئىنى ييئىدن سونرا، عئسا شمعون پطروسا ددى: «يونا اوغلو شمعون، آيا سنى منى بونلاردان داها چوخ سوئرسنى؟» شمعون اونا ددى: «بللى يارب، بئلىرسن كى، سنى سوئرم.»

عئسا اونا ددى: «قوزولاريمى اوتار.» ١٦ عئسا گئىنە ائكنئىجى دىفە شمعونا ددى: «يونا اوغلو شمعون، آيا منى سوئرسنى؟» شمعون اونا ددى: «بللى يارب، بئلىرسن كى، سنى سوئرم.»

عئسا اونا ددى: «قويونلاريمى چوبان اول.» ١٧ عئسا اوچونجو دىفە اونا ددى: «يونا اوغلو شمعون، آيا منى سوئرسنى؟»

عئسانىن اوچونجو دىفە اوندان «آيا منى سوئرسنى؟» سوروشماسى پطروسو پرت ائدى. پطروس عئسايا ددى: «يارب، سنى